

BUDAPEST

IV. Semmelweis u. 15. I. 4

T. c. Dunaposta

Egyeteli Újság

Noviszád, 1939 augusztus 30, szerda

Urednik — Szerkeszti
ANDRÉE DEZSÓ

20. évfolyam 239. szám

A szerb nép a szabadságjogokat várja az egyezményről

— mondta dr. Macsek Beográdban

Beográdban módfelett felélénkült a politikai élet. Az új miniszterek már elfoglalták hivatalukat és megtették az első intézkedéseket, hogy a minisztériumokban megtegyék azokat a személyi változtatásokat, amelyeket szükségesnek tartanak. Mindegyik új miniszter magával hozta szakértőjét, akiket a minisztériumokban elhelyeznek.

Dr. Macsek Vladimir miniszteriuma kabinetfőnökévé Jukics Ilija zágrebi hírlapíró nevezte ki, a Hrvatszki Dnevnik eddigi külpolitikai szerkesztőjét.

DR. MACSEK NYILATKOZATA

Dr. Macseket Beográdba való érkezése után körülfogták az újságírók és nyilatkozatot kértek tőle.

— Hagyjuk a szavakat, — hárította el a kérést nevetve — azért jöttünk Beográdba, hogy cselekedjünk, nem pedig azért, hogy beszéljünk.

Az újságírók azonban nem tágtottak. Dr. Macsek erre a következőket mondta:

— Látom, hogy Beograd lelkesedik az egyezményért és azt is tudom, hogy a szerb nép a demokratikus szabadságjogokat várja tőle. Legyenek meggyőződve, hogy minden erőmmel azon leszek, hogy a szerb nemzet várakozásában ne csalódjon.

A BELÜGYMINISZTER: A SZABAD NÉP JÓ KÖZIGAZGATÁST ÉRDEMEL

Mihaldzsics Sztanoje új belügyminiszter hivatala átvétele után a sajtó képviselőinek a következő nyilatkozatot adta:

— Arra törekszem, hogy a közgazgatást megjavítsam, mert azt tartom, hogy független ország és szabad nép jó közgazgatást érdemel.

— Alárendelt szerveimről azt követelem, hogy az állami érdekeket tartsák szem előtt, a törvényeket szabályszerűen, igazságosan alkalmazzák, különbség nélkül tiszteljék a polgárok személyét és csak azokat üldözzék, akiket közérdekből büntetni kell.

DR. MACSEK ZÁGREBBA UTAZOTT

Dr. Macsek Vlatko a horvát miniszterek és Mihaldzsics belügyminiszter társaságában kedd reggel Zágrebba érkezett. Dr. Macsek kedden a horvát parlamenti képviselők gyűlésén beszámolt a megegyezésről.

Az új kormány első érdemleges ülését csütörtökön tartja.

Az Avala jelenti:

Európa válaszuton

Békés, de gyökeres vagy pedig erőszakos felülvizsgálás — London — a Washingtonból és Tokióból érkezett hírek alapján — komolyan bizik a világégés elhárításában — A belga király olasz kezdeményezésre újabb békelépést tesz

Londonból jelentik: Jólértesült angol politikai körökben azon a véleményen vannak, hogy a 23. órában mégis sikerül elhárítani a világégést. Az angol diplomácia a német—orsz megegyezés létrejötté óta lázas ütemben dolgozott és úgy látszik, ezen az alapon Anglia bizakodva tekint a jövő elé. Általában kétségtelen, hogy vasárnap óta komoly bizakodás tapasztalható angol hivatalos körökben. Annyit már bizonyosra vesznek Londonban, hogy az Egyesült Államok anyagilag támogatják Angliát és sokat remélnék a japán kormánytól is, mert kétségtelennek tartják, hogy az angolbarát Abe tabornok kormányalakítási megbízatása éles fordulatot jelent Japán politikájában.

»NÉMETORSZÁG NEM TÜRHETI TOVÁBB A MAI HELYZETET«

Berlinből jelenti az Avala: A Völkischer Beobachter Hitler kancellár Daladier miniszterelnöknek adott válaszával kapcsolatban ezeket írja:

— Aligha képzelhetjük el, hogy a francia nép kivonhatja magát az alól a mély hatás alól, amelyet ennek a levélváltásnak minden jóakaratu emberre gyakorolnia kellett. A francia népnek el kell ismernie, hogy a Németország és Lengyelország között fennálló vitás kérdés semmiképpen sem igazolná azt a veszedelmet, amelyet a francia népre akarnak kényszeríteni és amely nem indokolható a francia-német viszonytal. Franciaország azonban tovább halad a bekerítő politika útján. Ebben az esetben Franciaországnak számolnia kell azzal, hogy az egyesült, erős német nép ellenállást tanúsít és semmi sem gátolhatja meg abban, hogy minden erővel megvédelmezze jogait.

A Berliner Börsenzeitung így ír: Óráról-órára jobban felismerhető, hogy a Franciaország és Anglia által előidézett helyzet egyre veszedelmesebbé válik katonai és politikai szempontból egyaránt. Lengyelország egyre nagyobb mértékben növeli katonai előkészületeit, amelyek szemmel láthatóan támadó jellegűek. Ez az állapot nem tartható fenn tovább és a birodalom Vezére 80 millió némettel együtt nem tűrheti tovább ezt a helyzetet.

FRANCIA TÖRTÉNETIRÓ A DANZIGI KÉRDÉSRŐL

Berlinből jelenti az Avala: A német távirati iroda közli: A strassburgi rádió kedd este vitába szállt Hitler Daladierhez intézett üzenetének azzal a részével, mely-

ben a német kancellár hivatkozott a franciaországi folyosó példájára. A strassburgi rádió szerint ezt az összehasonlítást egyetlen francia sem fogadhatja el. A német távirati iroda ezzel szemben emlékeztet Jacques Bainville-nek, a jelenkor legnagyobb francia történetírójának 1920-ban a versaillesi szerződésről megjelent művére, melynek 80. oldalán a következők olvashatók:

— Tegyük fel, hogy Franciaországot legyőzték volna és a győztes bármily okból jönnek látna, hogy Bordeauxig folyosót vonjon, amivel az alsó-pireneusi megyéket elvágná az anyaországtól. Meddig tűrné Franciaország ezt az elszakítást? Addig, ameddig a győztes erre kényszeríteni tudná. Nem lehet más a helyzet a danzigi folyosó és Keletporoszország határainak kérdésében sem.

1914

Rómából jelentik: A Duce és Ciano hétfőn a késő éjszakai órákban is dolgoztak. A Popolo di Roma keddi vezércikkében meglehetősen sötét képet fest a helyzetről. A lap azt írja, hogy a jelen pillanatban 1914 jut az ember eszébe, amikor az orosz cár kijelentette, hogy nincs módjában többé a mozgósításj parancsot visszavonni. Hitler mindent megtett annak érdekében, hogy visszatartsa a német nép és a danzigiak türelmetlenségének kitörését. Mi Rómában az utolsó percig a kérdés békés megoldásán fáradoztunk, — írja a lap. Meg kell állapítanunk, hogy háboru esetén Németország azokért az eszmékért küzd, amelyek az igazságtalanság jóvátételére irányulnak.

KÉSİK A NÉMET VÁLASZ

Berlinben szerették volna, ha a német válasz még a délelőtt folya-

mán elkészül, hogy az angol parlament kedd délutáni üléséig eljuttassák az angol kormányhoz. Minthogy azonban a német válasz a délutáni órákban érkezett berlini jelentés szerint még nem készült el, műszaki okokból lehetlenné vált a válasznak az angol alsóház összeüléseiig való elküldése. Így valószínű, hogy a német választ Henderson nagykövet személyesen juttatja el az angol kormányhoz. Chamberlain miniszterelnök — mint berlini angol körökben hangoztatják — alsóházi beszédében valószínűen éppen ezért nem tér ki az angol—német levélváltásra és a levelek tartalmát sem Londonban, sem Berlinben egyelőre nem hozzák nyilvánosságra.

ROMANIA SEMLEGES MARAD

Berlinből jelentik: Az Essener Nationalzeitung bukaresti értesítés alapján azt a hírt közli, hogy az esetleges európai viszályban Románia semleges marad.

EUROPA VALASZUTON

Rómából jelenti az Avala: A Popolo d'Italia azt írja, hogy ha bekövetkezik a jóvátehetetlen, ez azoknak lesz a hibája, akik Versaillesben kizáróan önzésüket szolgálták. Európa most végzetes válaszuton áll: vagy a szerződések békés, de gyökeres felülvizsgálata választja vagy pedig a felülvizsgálást erőszak útján. A legnagyobb megfontolatlanúság Franciaország és Anglia részéről újabb háborút indítani az elkövetett hibák fenntartásáért. Az óriási jogi tévedések után is makacsul védik a versaillesi igazságtalan ítéletet. Azok a népek azonban, amelyek áldozatul estek ennek az itélkezésnek, készen állnak arra, hogy a francia—angol végrehajtó hatalommal szemben is biztosítsák a maguk igazát.

A BELGA KIRÁLY BÉKELEPÉSE

Brüsszelj jelentés szerint III. Lipót belga király újabb békelépést tesz. Ugy tudják, hogy a belga uralkodó olasz kezdeményezésre határozta el magát a további békefáradozásokra.

A NÉMETEK BEVONULTAK SZLOVÁKIÁBA

Tisó felhívása szerint a megszállás Szlovákia védelme érdekében történt
— Női levélhordók Berlinben — Svájc 80.000 határórt mozgósított
— Magyarország függetlensége Európa érdeke — mondta Procter
angol képviselő

Pozsonyból jelentik az Avala: Mint a német távirati iroda közli, Tisó szlovák miniszterelnök hétfőn a szlovák kormány nevében a következő felhívást intézte a szlovák néphez:

— Fiatal szlovák államunk függetlenségének s épségének fenntartása érdekében a fenyegető lengyel veszedelem ellen — a német birodalom és a szlovák állam között kötött védelmi szerződés és annak kiegészítő megállapodása értelmében — német csapatok vonulnak be a szlovák állam területére, hogy szükség esetén a hősi szlovák hadsereggel vállalva megvédjék az ország határait az ellenség ellen. A lakosságot felhívjuk, hogy a bevonuló német csapatokat barátságosan fogadja és minden támogatásban részesítse.

NŐI LEVÉLHORDÓK BERLINBEN

Budapestről jelentik: A Magyar Távirati Iroda berlini tudósítója szerint Berlinben nyugalom van. Az ucca képe a megszokott hétköznapi, de a gépkocsiforgalom lényegesen csökkent. Az élelmiszer- és ruházati jegyek kiosztása az egész birodalom területén megtörtént. Hétfőn reggeltől kezdve csak jegyre lehet az üzletekben vásárolni. Az üzleti forgalom — kisebb fennakadásoktól eltekintve — zavartalan. A különböző üzemekekből és hivatalokból az alkalmazottak 10—15 százalékát hívták be katonának. Sok munkahelyet a nők vettek át, így a levelek kézbesítését is nagyrészt már nők végzik. A polgári repülőjáratok a külföld felé teljesen szünetelnek. Hétfőn az utolsó angol, francia és lengyel újságíró is elhagyta a német birodalom területét.

BUDAPEST BIZIK A BÉKÉS MEGOLDÁSBAN

Berlinből jelentik: Az Essener Nationalzeitung budapesti tudósítójának magyar irányadó körökből szerzett értesülése szerint Magyarországon az az általános meggyőződés alakult ki, hogy végül mégiscsak sikerül elkerülni az európai katasztrófát.

HIRCENZURA FRANCIAORSZÁGBAN

Párisból jelentik: A francia hivatalos lap közli a honvédelmi miniszter rendeletét, amely háboru esetére szabályozza a táviró, távbeszélő és rádió útján továbbított hírszolgálatot. A lap közli a ke-

reskedelmi miniszter rendeletét is az áruk kivitelének szabályozásáról.

MAGYARORSZÁG FÜGGETLENSÉGE EURÓPAI ÉRDEK

Budapestről jelentik: Procter őrnagy, angol konzervatív képviselő, aki Henderson képviselővel és más angol személyiségekkel Budapesten tartózkodott, az angol külügyi hivatal tanácsára diplomáciai repülőgépen visszatért Londonba. Elutazása előtt kijelentette, hogy az utóbbi években felmerült nemzetközi nézeteltérések egyike sem éri meg, hogy a népek milliói vérezenek értük a csatatereken. Csak egyetlen olyan ok van, amely a katasztrófát igazolná, még pedig az, ha az emberek azt hinnék, hogy becsületük, biztonságuk és szabadságuk került veszedelembe. A mai helyzet kétségtelenül ilyen. A békeszerződések rosszaságát és igazságtalanságát legelőször Angliában ismerték fel. Az angol kormány programjává tette az igazságtalan békeszerződések módosítását, aminek megvalósításánál az erőszak alkalmazása merőben felesleges. Igaz, hogy a folyamat lassú, de ez nem igazolja az erőszak alkalmazását.

— Magyarország függetlensége Európa minden hatalmának érdeke és a magyar nép sorsa nem közömbös az angol nép előtt. Hiszem és bízom abban, hogy a legközelebbi időkben teljesüljen fog-nak Magyarország igazságos követelése és a magyarság újból megerősödve tudja majd szolgálni nagy hagyományaihoz hiven az európai és a dunavölgyi biztonság érdekeit.

Varsó nem tárgyal

Varsóból jelentik az Avala: A lengyel kormány változatlanul kitart eddigi magatartása mellett és el van szánva, hogy nem folytat tárgyalásokat Lengyelország életjogairól. Beck külügyminiszter állandó érintkezésben van a francia és az angol nagykövettel és néha naponta többször is találkozik velük. Lengyelország és nyugati szövetségesei között a legszorosabb érintkezés áll fenn. Az angol és a francia kormány minden döntését nyomban közli Varsóval és ugyanezt teszi a lengyel kormány is.

A KÜLFÖLDI HAJÓK ELHAGYTÁK DANZIGOT

Danzigi jelentés szerint a külföldi hajók elhagyták Danzigot. Gdiniából viszont eltávoztak az olasz és a német hajók. Varsó és Berlin között a légi forgalmat felfüggesztették, ezzel szemben a Kopenhága és Gdini közötti repülő-

járásokat megkettőzték.

LEFOGLALT VONATOK

Az Avala danzigi jelentése szerint a danzigi szenátus betiltotta a tehervonatközlekedést Danzig és Lengyelország között. A danzigi hatóságok két tehervonatot lefoglaltak. Az egyik vonat Danzigból Lengyelországba igyekezett, a

másik pedig Lengyelországból Gdini felé tartott és szenet szállított. A lengyel főbiztos az intézkedés miatt erősen tiltakozott a danzigi szenátusnál.

NÉMET CÁFOLAT

Berlinből jelentik: Német hivatalos helyen merő kitalálásnak mondják azt a francia forrásból származó jelentést, amely szerint német hadihajók az Északi-tengeren francia halászbárkákat kutatnak át.

HAZATÉRNEK

Bukarestből jelentik az Avala: A feketetengeri és a dunai kikötőkben horgonyzó német hajók utasítást kaptak, hogy minél előbb térjenek vissza német és olasz vizekre.

A SZOVJET VISSZAVONTA CSAPATAIT A LENGYEL HATÁRRÓL

Varsóból jelentik az Avala: A Reuter-iroda értesülése szerint a szovjet visszavonta csapatait a lengyel határról, úgyhogy Lengyelországot erről az oldalról nem fenyegeti veszedelem.

MUNKÁBAN AZ ÁGYUGYÁRAK

Newyorkból jelentik: Az amerikai légharító-ágyugyarak tömegesen gyártják a legújabb szerkezetű ágyukat, hogy eleget tehessenek a hazai és külföldi rendeléseknek. A megrendelt ágyukért már eddig 58 millió dollárt fizettek.

HOLLANDIA MOZGÓSÍTOTT

Hágából jelentik: A holland kormány hétfőn elrendelte az általános mozgósítást, hogy Hollandia semlegességét biztosítsa. Tizenöt évjáratot hívtak be katonai szolgálatra.

Az Avala hága jelentése szerint Vilma királynő hétfőn este Hollandia népéhez rádióbeszédet intézett, amelyben többek között ezeket jelentette ki:

— Ha európai háboru kerül sor, Hollandia minden erejével szigorúan megőrzi semlegességét. Ezt újból megerősítem, abban a feltevésben, hogy egyetlen hadviselő fél sem kísérik meg Hollandiát bevonni a háboruba.

KIVÉTELES INTÉZKEDÉSEK BELGIUMBAN

Kedden reggel Brüsszelben királyi rendelet jelent meg, amelynek értelmében bizonyos cikkek kivagy átvitelét előzetes külön engedélyhez kötik. Ilyen cikkek az olajos magvak, gyümölcs, kakaó,

Szeptember 2-11

Lyublyanai kiállítás

Nagy mezőgazdasági kiállítás

(hizlalás, magvak, kerti vetemények, gyümölcsök, virágok, méhek, tej és tejtermékek, bor, sör és juhok, szárnyasok, házinyulak, galambok, halak, gombák, gyógynövények, mezőgazdasági gépek). Háztartási kiállítás, akváriumok, ipar. — Szeptember 10-én harmonikaverseny.

Jutalomhuzás. A kiállítás látogatói részére számos szép ajándék.

Vasutakon és hajókon féláru utazás.

kakaóbab, jutafonalak, rézhulladékok, motorkerékpár- és kerékpáralkatrészek, jutavászon, akkumulátorok és alkatrészeik, gumiabroncsok, nyersgumi és hasonló áruk.

Brüsszeli jelentik az Avala: A hétfői minisztertanács után, amely éjjel fél tizenkettőkor ért véget, Pierlot miniszterelnök fogadta az angol, francia és német nagykövetet, valamint a lengyel követet. A tanácskozásokról semmiféle hivatalos közlést nem adtak ki. Egyes hírek szerint a nemzetközi feszültség enyhítését irányuló kísérletről van szó.

RÉSZLEGES MOZGÓSÍTÁS SVÁJCBAN

Bernből jelentik: Etter svájci szövetségi elnök rádiószózatot intézett Svájc lakosságához. Kijelentette, hogy a nemzetközi feszültség és a szomszédos államok katonai intézkedéseivel következtében elhatározták a határok megerősítését, valamint a törvényhozás összehívását, hogy rendkívüli hatalommal ruházzák fel. A szövetségi elnök szerint még remény lehet arra, hogy a béke érdekében dolgozók erőfeszítéseit siker koronázza.

A svájci szövetségi tanács elhatározta, hogy szolgálatba állítja a határvédő csapatokat. Az Avala berni jelentése szerint szerdán hajnali öt órakor 80.000 újonnan behívott katona tartozik jelentkezni parancsnokságánál. A részleges mozgósítás mély benyomást keltett, de Svájc minden részében nyugalom van.

KORLÁTOZTÁK A BENZIN-FOGYASZTÁST NÉMETORSZÁGBAN

Berlinből jelentik: Szeptember 1-étől kezdve a személygépkocsik, szeptember 3-ától kezdve pedig a tehergépkocsik, továbbá minden egyéb fogyasztó számára Németországban benzint csupán kiutalójegyek ellenében adnak ki, hogy ilymódon biztosítsák az üzemanyagok igazságos elosztását. További rendelkezésig külföldi gépjárművek a birodalom területének elhagyásakor csak tíz liter benzint vihetnek magukkal. A vámhatóságok utasították, hogy az ezen feltűli mennyiséget kobozzák el.

Hitler ötnegyedórás tanácskozása Hendersonnal

Az angol nagykövet áradta a német kancellárnak az angol kormány válaszát — Mussolini a döntő pillanatban közbelép — jelenti a Havas-iroda — Az olasz sajtó igazságos békét követel

Londonból jelentik: VI. György király hétfőn több mint egy óráig kihallgatáson fogadta Chamberlain miniszterelnököt. Előzően Hore-Belisha hadügyminiszter jelent meg az uralkodónál.

HENDERSON BERLINBEN

Londonból jelentik: Sir Neville Henderson berlini angol nagykövet kedden délután 5 óra 3 perckor a hondoni repülőtérről Berlinbe utazott, hogy megvigye Hitler kancellárnak az angol kormány válaszát a német javaslatokra. A nagykövet ugyanazon az ezüstsínű repülőgépen utazott, amelyen annakidején Chamberlain miniszterelnök ismételtén Németországban járt. Amikor az újságírók sok szerencsét kívántak neki, a nagykövet ezt felelte:

— Köszönöm, csakugyan sok szerencsére lesz szükségem.

Az angol nagykövet este 8 óra 30 perckor érkezett meg a tempelhofi repülőterre. Fogadására megjelent a berlini angol nagykövetség két tagja, valamint a német külügyi hivatal képviselője.

Henderson Hitlerrel

Berlinből jelenti az Avala: A német távirati iroda közlése szerint Henderson angol nagykövet hétfőn este 10 óra 30 perckor érkezett a birodalmi kancellári hivatalba, ahol Hitler kancellár fogadta. A nagykövetet a bejáratnál díszőrség fogadta. A nagy fogadó előcsarnokban ott volt Meissner birodalmi miniszter és Hitler kancellár első szárnysegéde, továbbá Birkner rohamosztályos főparancsnok, akik az angol nagykövetet Hitler dolgozószobájáig kísérték. A megbeszéléseken résztvevő Ribbentrop külügyminiszter, valamint Schmidt meghatalmazott miniszter, aki a tolmács szerepét töltötte be.

Berlinből jelenti a Reuter-iroda: Mihelyt Henderson nagykövet a kancellári palotába érkezett, Hitler kancellár nyomban fogadta. Henderson az angol nagykövetség épületének elhagyása előtt a francia nagykövet látogatását fogadta. Az angol nagykövetség előtt kisebb tömeg gyűlt össze, amely egész este várakozott. Nagy tömeg gyülekezett a Wilhelmstrassén is. (A. A.)

Mint a német távirati iroda közli, Henderson nagykövet este 11 óra 43 perckor hagyta el a kancellári hivatal épületét. A tanácskozásról kiadott hivatalos jelentés mindössze ennyit mond:

— Hitler kancellár hétfőn este 10 óra 30 perckor az új kancellári palotában Ribbentrop külügyminiszter jelenlétében fogadta Sir Neville Henderson angol nagykövetet, aki a Vezérnek átnyújtotta az angol kormány közlését. (A. A.)

Henderson nagykövet Hitlerrel folytatott tanácskozása után viszatért az angol nagykövetségre és távbeszélőn felhívta Londont. Az a repülőgép, amely a nagykövetet Berlinbe hozta, kedden délelőtt viszatért Londonba és magával vitte Henderson jelentését.

AZ AJTÓ MÉG NYITVA ÁLL

Londonból jelenti az Avala: A Reuter-iroda értesülése szerint a Németországgal folyó tárgyalások állásáról Chamberlain miniszterelnök parlamenti felszólalása előtt aligha tájékoztatták a nyilvánosságot. Chamberlain nyilatkozatának tartalma Hitlernek az angol javaslatokra adott válaszától függ. Bármiely komoly is a helyzet, a békés megegyezés lehetőségének kapui még nem zárultak le — mondja a Reuter-iroda közleménye. London kereskedelmi élete a rendes mederben folyik tovább, de ugyanakkor kemény elszántsággal folytatják a katonai műveletek végrehajtását. A

AZ ELLENZÉK VEZÉREI CHAMBERLAINNÁL

Londonból jelentik: Greenwood, a munkáspárti ellenzék helyettes vezetője hétfőn délután háromnegyed óra hosszat tanácskozott Chamberlain miniszterelnökkel. Később Sinclair, a szabadelvű ellenzék vezetője kereste fel a miniszterelnököt. A Reuter-iroda parlamenti szerkesztője úgy értesül, hogy az ellenzék vezetőinek látogatása a miniszterelnök palotában a parlament összeülésétől állott összefüggésben. Hozzáteszi, hogy háború kitörése esetén a kormány a háborús politika vezetését az ugynevezett belső kabinetre bizza majd, amely 7 tagból áll, míg a többi miniszter a nem politikai szakügyeket vezeti. Bizonyosra veszik, hogy Churchill a belső, vagyis háborús kabinet tagja lesz, Eden és Duff-Cooper pedig a külső kabinetbe lépne. Ugyancsak a belső kabinetben vállalna tárcát Sir Archibald Sinclair, míg a munkáspárt vezetőinek tárcavállalása a munkáspárt parlamenti csoportjának és a szak szervezeti kongresszusnak együttes jóváhagyásától függ.

helyzetet a legjobban az jellemzi, hogy az angol nép egyhangulag el van szánva, hogy segítségére siet Lengyelországnak. (A. A.)

RÓMA VÁRJA A VÁLASZT

Rómából jelenti az Avala: Itteni politikai körökben a legnagyobb figyelmet szentelik az angol kormány hétfőn este Berlinben átnyújtott válaszára. Az olasz uralkodó viszatért nyaralásából és ismeretlen helyre utazott. Mussolini miniszterelnök kedden reggel megjelent a Venezia palota erkélyén. Az összegyűlt óriási tömeg lelkesen üdvözölte.

A római elsőtétítési előkészületek befejeződtek. Olaszország és a bi-

rodalom részeinek átrepülése tilos. A tilalom a rendes légijáratokra nem vonatkozik. Franciaországgal és Lengyelországgal megszakadt a

légiösszeköttetés, a többi légijárat azonban üzemben van. Feltűnő Róma lakosságának rendkívül nyugodt magatartása.

Mussolini szerepe

Rómából jelenti a Havas-iroda: Az olasz lapok azt írják, hogy még van lehetőség a béke fenntartására. Olasz politikai körök nézete szerint Mussolini igen fontos szerepet játszik a béke megmentésében és pedig a legrövidebb időn belül. Római körök nézete szerint a Duce a legsúlyosabb pillanatban lép közbe.

Az Avala jelentése szerint a Temps kedd reggeli vezércikkében azt írja, hogy az események viharos gyorsasággal fejlődnek és talán néhány órán belül eldőlt Európa sorsa.

AZ IGAZSÁGOS BÉKÉÉRT

Rómából jelentik: Az olasz lapok az igazságos béke mellett törnek lándzsát. A Messagero Hitler és Daladier levélváltásával kapcsolatban azt írja, hogy a békés megoldást az olasz diplomácia már régebben ajánlotta Lengyelországnak. Most a demokráciák is közelednek az olasz felfogáshoz, de szokásuk szerint túlságosan későn.

A Ducehoz — írja a lap — mindenfelől érkeznek a felhívások, hogy ismétlje meg multévi cselekedetét. A Duce tényleg élénk tevékenységet fejt ki a béke érdekében, de ennek teljes jelentőségét csak idővel értékelik majd. Az a béke azonban, amelyet Mussolini elérni kíván, csak igazságos béke lehet.

DALADIER ÉS LEBRUN TANÁCSKOZÁSAI

Párisból jelentik: Daladier miniszterelnök a lengyel nagykövetet, Bonnet külügyminiszter pedig az angol nagykövetet, a holland követet és az apostoli nunciust fogadta. Lebrun elnök Weygand tábornokkal tárgyalt.

A TÖRÖK KORMÁNY NYILATKOZATA

Ankarából jelenti a Havas-iroda: A török miniszterelnök közölte Pápen német nagykövettel, hogy Törökország Franciaországgal és Angliával együtt halad és hű marad a két nagyhatalommal kötött egyezményhez.

AZ ANGOL HADITENGERÉSZET INTÉZKEDÉSEI

Londonból jelenti a Havas-iroda: Az angol tengernagyi hivatal megtiltotta az angol kereskedelmi hajóknak, hogy a Földközi tengeren közlekedjenek. A Földközi tengeren ezentul csak hadihajók járhatnak. Az egész angol kereskedelmi hajóhadat a tengernagyi hivatal ellenőrzése alá helyezték.

Az angol dominiumok képviselői közölték az angol kormánnyal, hogy egész katonai, gazdasági és pénzügyi erejükkel hatalmas tömböt alkotnak, amely az anyaországgal vállvetve dolgozik. Anglia számít-hat a dominiumok teljes és a végső-kig menő támogatására.

KIÜRITÉSI GYAKORLATOK LONDONBAN

Londonból jelentik: London 900 iskolájában és 30 nagyobb vidéki város iskolájában kiürítési főpróbát tartottak. A gyermekek előírás szerinti felszereléssel és gázálcokkal gyülekeztek az iskolákban, ahol a tanítók közölték velük, mi lesz a teendőjük, ha a kormány elrendelné az iskolák kiürítését.

A legutóbb kiadott legvédelmi rendeletek szerint London kerületi hatóságainak hivatalaiban jegyzékeket függesztettek ki, amelyeken feltüntették a személyszállító gépjárművek kocsiszínjeinek jegyzékét és a távbeszélő hívószámait. A kocsiszínnek mindegyikében megfelelő számú sebesültszállító gépkocsit tartanak készenlétben. Egy másik rendelet kioktatja a londoni kereskedelmi és ipari vállalatok vezetőit, hogy miképpen léphetnek közvetlen távbeszélő összeköttetésbe az illető légoltalmi körzetekben megszervezett legvédelmi parancsnoksággal.

IRORSZÁG MAGATARTÁSA

Dublinből jelenti a Reuter-iroda: Az ír szabadállam háborús magatartásáról külföldön elterjedt hírekkel kapcsolatban közlik, hogy az ír kormány eddig semmiféle ilyen közlést nem tett és ez a háború kitörése előtt nem is várható. Ha kitör a háború, De Valera részletesen nyilatkozik Irország magatartásáról.

ZLOTYHÁBORU DANZIG ÉS VARSÓ KÖZÖTT

Varsóból jelentik: A lengyel kormány két rendeletet adott ki, ellenrendszabályul a danzigi szenátus intézkedéseire. Danzigban ugyanis a zloty kizárták a forgalomból. A lengyel kormány ezért elhatározta, hogy a jövőben csak a devizaközpont külön engedélyével szabad jóváírásokat eszközölni danzigi számlára lengyelországi számlákról. A lengyel kormány egy másik rendeletében 20 zlotyban állapította meg a Danzig területére bevihető összeget. Ez az értékhatár eddig 500 zloty volt. A lengyel pénzügyminisztérium rendelete értelmében a jövőben lengyel bankjegyeket nem lehet Lengyelországba bevinni.

Küldöttség viszi a Vatikánba „Pulivári Tilinkó” törzskönyvi lapját

A kanadai lovascsendőrök magyar pulikat kapnak

Budapestről jelentik: Két évvel ezelőtt Kiss Lajos newyorki tanár két magyar pulikut vitetett ki Amerikába, az »Állatkerti Subá«-t és a »Törökvész Sáríká«-t. A két kutyát pedigrelével együtt felvitte az »American Cannel Club«-ba és mint önálló fajtát törzskönyvezte. Az amerikaiak nagyhirű kutyaklubja azóta törzskönyvezte az összes magyar kutyafajtákat, többek között a komondort, a kuvaszt és a pulit is.

A két magyar pulinak példátlan sikere volt Amerikában. Azóta újabb husz puli és tíz komondor vitorlázott át a tengerentúrra. De a múlt héten már egy puli, a »szerecseni Cinka Panna« Ravennában behajózott Argentínába is. Az idáig teljesen ismeretlen magyar kutyafajtákat a külföld szeretettel karolta fel. Most híre érkezett annak, hogy

a legendás hírű kanadai lovascsendőrséget is pulikkal fogják ellátni.

Ennek az ügynek az előzménye az, hogy egy kanadai kutyatenyésztő tavaly hat pedigrés magyar pulit vásároltatott Budapesten és ezekkel majd minden kanadai kutyakiállításán első díjat nyert. A magyar pulik a messze Kanadában is tanulmányoknak, szívósáknak, ragaszkodóknak, jobbszimatúknak bizonyultak a német juhász-kutyánál, a farkaskutyánál s

így esett a magyar puszták kis kócosaira a kanadai csendőrök figyelme.

A magyar fajta kutyák iránt az érdeklődés világszerte megindult.

AZ ÖSSZES HIRES OLASZ OPERAÉNEKESEKNEK PULIKUTYÁJUK VAN

Legutóbb Korda Sándor vitétt ki két komondort Angliába, ahová — tudvalevőleg — igen nehéz a külföldi kutyák bejutása. Mert nem csupán igen nehéz feltételű egészségügyi vizsgán esnek keresztül, hanem kivétel nélkül,

minden esetben, hat hónapig karanténban tartják vissza a bevándorolni készülő kutyákat.

Báró Uznanszky Lidia földbirtokosnő a lengyel arisztokrácia majd minden tagját megajándékozta magyar pulikkal, usg hogy Lengyelországban nemsokára majd annyi tisztavérű magyar puli lesz, mint Magyarországon. Olaszországban Gina Cigna, a hírneves operaénekesnő a legnagyobb propagandistája a magyar puliknak. Évekkel ezelőtt egy tenyészpárt vitt magával és

ezeknek az ivadékaikat ajándékozta a milánói Scala művészeinek.

Olaszországban ma már nincs egy neves operaénekes se — beleértve Gigli és Titt Ruffót — akiknek ne volna pulikutya.

A magyar puli olaszországi jó hírnevét különösen megalapozta a »Pulivári Tilinkó«.

A pápa kutyája, melyet ajándékba kapott Budapesten az eucharisztikus kongresszus alkalmával. Az olasz lapok állandóan említik a pápa magyar kutyáját.

HA TILINKÓT ELVESZIK TÖLÜNK...

Csak a napokban irt Luttor pápai kamarás Pestre levelet, amelyben beszámol, hogy a pápa növénél helyezte el a »Pulivári Tilinkó«-t. A kutya tulajdonosának két kis gyermeke azt üzeni, hogy

Főgimnázium lett a második noviszádi fiugimnázium is

A királyi régenstanács a közoktatásügyi miniszter előterjesztésére Öfelsége II. Petár király nevében ukázzal

teljes 8 osztályú gimnáziummá léptette elő a noviszádi második fiugimnáziumot, amely eddig csak öt osztályú volt.

hadat üzennek Magyarországnak, ha tőlük el akarják vinni a »Tilinkó«-t. Állandóan magukkal viszik a balillák összejöveleire. A kis olasz balillák legnagyobb öröme az,

ha a pápa unokaöccseinek magyar kutyája is megjelenik a táborozásukon.

Igen sok magyar kutya került ki Svájcba, Hollandiába, Franciaországba és Belgiumba is.

A magyarfajta kutyák külföldi sikereinek legfontosabbika az amerikai Cannel Club elismerése.

Ez vámentességet is biztosít a tisztavérű, magyarfajta kutyáknak.

A magyar kutyatenyésztők társadalmának a napokban nagy eseménye lesz. A Magyar Fajta Kutyákat Tenyésztő Egyesület kitűnő festőművésszel elkészítette a »Pulivári Tilinkó« törzskönyvi lapját és ezt a dispedigrét küldöttség fogja eljuttatni a vatikáni udvarba.

Emiatt a tanulók beiratásának rendje megváltozik a következőképpen:

Szeptember elsején a nyolcadik és hetedik osztály tanulóit, 2-án a hatodik és ötödik, 4-én a negyedik és harmadik, 5-én a második és első osztály tanulóit írják be.

Szenzációs fordulat a Fratucán ügyben

Jelentkezett egy tanu, akit szentint Milosev Szeiozar önvédelmében vette elő a fését

Megirtuk, hogy e hó 15-én izgalmas jelenet játszódott le dr. Fratucán Szevén noviszádi ügyvéd irodájában. A jelenet így történt: Milosev Szeiozar noviszádi cipész beállított dr. Fratucán irodájába, élete tönkretevőjének nevezte az ügyvédet, majd előkapta zsebkését és akarta szurni.

Az ügyvéd és hivatalnoka székekkel védekeztek a felindult férfi ellen, majd rendőrt hívtak, aki bekísérte Milosevet a rendőrségre. Mivel kihallgatása során nem tudta bebizonyítani ártatlanságát, átadták a vizsgálóbíróknak, aki elrendelte ellene a vizsgálati fogságot, annál inkább, mert kiderült, hogy Milosev nem sokkal a történetek előtt

revolvért akart vásárolni az egyik noviszádi fegyverkereskedésben.

A törvényszéki tanács jogerőre emelte a Milosev ellen elrendelt vizsgálati fogságot. Milosevnek három kisgyereke és a felesége kenyérkereső nélkül maradt. Milosevnek kérte az illetékeseket, helyezték szabadlábra férjét. A kérvény benyújtásával egyidőben most jelentkezett Milosev ügyvédjénél egy férfi, aki tanuja volt a dr. Fratucán irodájában lejátszódott jelenetnek.

Ez a tanu, állítólag, egészen más-ként mondja el a történeteket, mint

dr. Fratucán és hivatalnoka. Legelőször is kijelentette, hogy Milosevet egyáltalán nem ismeri, valamástételre csak igazságszeretete és a lelkiismerete kényszeríti.

A kritikus napon — mondta vallomásaiban —, benn volt dr. Fratucán irodájában. Egyszerre belépett Milosev és szenvedélyes szavakkal mondta az ügyvédnek, hogy tönkre tette egész életét. Dr. Fratucán erre szidalmazni kezdte, majd felkapott egy széklet és ütlegelni kezdte vele Milosevet.

Milosev előbb maga elé tartott kézzel védekezett, de amikor dr. Fratucán hivatalnoka is székkel támadt rá, előkapta a zsebkését, azonban most sem támadott, hanem csak védekezett. Az ügyvédék a kés láttán — géllyért kiáltottak és átadták a rendőrnek Milosevet. Nem volt szándékomban az ügybe beleavatkozni — mondta vallomása végén a tanu —, de amikor tudomásomra jutott, hogy Milosevet ártatlanul vizsgálati fogságba vették, nem hagytam tovább nyugodni a lelkiismeretem és jelentkeztem.

Milosev ügyvédje kérvényezte az új tanu kihallgatását, a vizsgálóbíró még nem döntött. Noviszádon nagy szenzációt keltett az ügy fordulata, érdeklődéssel várják, hogy a tanu kellően tudja-e igazolni állításait és bebizonyítja Milosev ártatlanságát.

Az alkohol miatt történ a noviszádi családi tragédia

Az asszony különvált iszákos férjétől, akit részeg állapotában gyilkolt

Tegnap lapunkban jelentettük, hogy Noviszádon hétfőn estefelé borzalmas családi tragédia történt.

Szoecin Lázár fiatal kereskedő a felesége trafikjában agyonlőtte feleségét, született Rákics Plemenkát, utána pedig öngyilkos lett.

A kettős tragédiának híre gyorsan elterjedt a városban. A gyilkosság és öngyilkosság színhelyének közelében percek alatt nagy tömeg verődött össze. Mire a rendőri és törvényszéki bizottság kiszállt a helyszínre, már

mintegy ezerfőnyi tömeg állott a Temerini uton és várta a vizsgálat eredményét.

A vizsgálóbizottság tagjai Dobrics Györgye rendőrtisztviselő, Papiicsics Milán vizsgálóbíró és dr. Milics törvényszéki orvos volt. Az orvos megállapította, hogy

egy golyó az asszony mellébe fúródott, megsértette a szívet és emiatt következett be a halál. Szoecin fölbőlötte magát és a halál azonnal beállt.

A vizsgálat során kiderült, hogy Szoecin tizenkét év előtt vette feleségül Rákics Plemenkát.

A kereskedő az utóbbi években tulsokat ivott és emiatt az asszony elhagyta.

Később visszaköltözött hozzá, de azután ismét kénytelen volt elmenni a háztól. Nemsokára kibékültek. Az asszony két héttel ezelőtt újra elvált az urától és kijelentette, hogy most már többé nem megy hozzá vissza. Szoecin bánatában elutazott Noviszádról. Három nap előtt jött vissza.

Azóta folyton ivott és kereste az alkalmat, hogy a feleségét megölje.

Hétfőn délután erősen ittas állapotban követte el a borzalmas cselekedetet.

A családi tragédia egész Noviszádon nagy részvétet keltett.

NOVISZÁDI TERMENYTÖZSDE

Tavalyi buza 78-79 kilós 2 százalékos bácskai, Noviszád környéki 147-149, Szombor környéki 146-148, közép-bácskai 147-149, 80 kilós 2 százalékos felsőbácskai 147-149, tiszai I uszály 153-155, 79-80 kilós 2 százalékos bégai csatorna 151-153, 80 kilós Tisza csatorna 151-153, felsőbánáti 147-149, 78-79 kilós 2 százalékos délbánáti, vrsaci paritásban 146-148, 78-79 kilós szerémi 147-149, szlavóniai 147-149. Rozs, bácskai 72 kilós 2 százalékos 127-129. Árpa, bácskai és szerémi új 64-65 kilós 140-142,50, bácskai és szerémi tavaszi 68-69 kilós 190-195, baranyai tavaszi 69-70 kilós 200-205. Zab, bácskai, szerémi és szlavóniai új 122,50-125. Tengeri, bácskai 117-118, bánáti 114-115, vrsaci paritásban 115-116, indiai paritásban 117-118. — Buzaliszt, bácskai és bánáti nullás gg és g 230-240, kettős 210-220, ötös 190-200, hatos 170-180, hetes 145-155, nyolcas 117,50-122,50, szerémi és szlavóniai állomásról nullás gg és g 227,50-237,50, kettős 217,50-227,50, ötös 207,50-217,50, hatos 167,50-177,50, hetes 142,50-152,50, nyolcas 117,50-122,50 Buzakorpa jutazsákokban bácskai 105-107, szerémi 102-104, bánáti 100-102. Fehér bab bácskai és szerémi 2 százalékos zsák nélkül 265-267,50. Sertészsir 25 kilós kannákban bruttó nettóért 14,25-14,50. Irányzat: véltózatlan. Forgalom: közepes.

Miért kellett meghalnia Busch ezredesnek?

Rejtélyek Bolívia tragikus sorsu államelnöke és diktátora körül

Párisból jelentik: Néhány nappal ezelőtt — mint ismeretes — holtan találták dolgozószobájában Busch ezredes, Bolívia államelnökét és diktátorát. A bolíviai diktátor haláláról ellentmondó hírek kerültek a világsajtóba.

Az első hírek szerint Busch ezredes öngyilkosságot követett el, később azonban olyan, meg nem erősített feltevések láttak napvilágot, hogy az ezredes politikai merénylet áldozata lett.

Busch ezredes tragikus halálának rejtélyes körülményeiről és az ezredes izgalmas politikai pályafutásáról érdekes tudósításban számol be a Paris Soir.

„CSAK HOLTAN...“

Megírja a lap, hogy néhány nappal halála előtt Busch ezredes kijelentette:

— A kormányzói palotából csak holtan távozom!

Busch ezredes tíz óra hosszat tartó agónia után halt meg. A gyilkos revolvergolyó a mellébe fúródott és orvosai véleménye szerint normális szervezetű ember legfeljebb negyedóra hosszat agonizált volna ilyen sebesülés esetén, a rendkívül erős szervezetű ezredes azonban tíz óráig viaskodott a halállal.

A bolíviai kormány nyomban olyan értelmű jelentést adott ki, hogy az államelnök pillanatnyi elkedvetlenedésében öngyilkosságot követett el. A Paris Soir szerint Busch ezredes

halálra ítélte önmagát, amikor drákói szigorúságu rendszabályokat léptetett életbe a pénzügyi hatalmasságokkal szemben,

amelyek döntő szerepet játszottak az ország politikájában.

Busch ezredes nagyapja Németországból vándorolt Bolíviába. A német bevándorló unokája mint katonatiszt kitüntette magát a Bolívia-Paraguay közötti háborúban. A háború után Bolívia teljesen kimerült és politikailag megoszlott. Tejada köztársasági elnök egy napon, amikor heves tüntetések zajlottak le, Busch ezredes hívtatta, hogy helyreállítsa vele a rendet. Busch ezredes ezt felelte az elnöknek:

— Mielőtt lövetnék a népre, meg kell értenünk a népet. Ha a nép el akarja távolítani az elnököt, segítségére kell sietni. Ez az én kötelességem.

Busch ezredes valóban lemondásra kényszerítette Tejada alelnököt, de visszautasította az elnöki ítszést, azzal az indoklással, hogy nem érzi magát hivatottnak egy állam kormányzására. A köztársasági elnök Toro ezredes lett, de amikor Toro ezredes is elvesztette a nép bizalmát, Busch ezredes távozásra szólította fel és ekkor, 1937 június 13-án ő foglalta el a köztársasági elnöki méltóságot.

A DIKTATURA VÁDJA

Ekkor a legkülönbözőbb hírek terjesztették politikájáról. Ő szocialistának vallotta magát és a mun-

kásság többsége támogatta. Voltak viszont, akik azzal vádolták, hogy a fasizmussal szimpatizál. Noha katolikus vallású volt, agyonlövettett egy papot. Szocialista világnézetet azzal bizonyította, hogy

nacionalizálta a bolíviai petróleumipart és ezzel magára vonta a Standard Oil haragját. Elkoboztatta a külföldi valutákat és szabálytalanságok miatt több nagy bányárdekeltség tulajdonosát halálra íteltette.

A bányatulajdonosoknak azonban később megkegyelmezett.

Busch ezredesnek halálos ellensége lett Antenor Patino, a bolíviai jelentős öngyilkos legjelentősebb tényezője és Carlos Aramayo, számos

bányavállalat tulajdonosa.

Busch ezredes később feloszlatta a törvényhozótestületet is és ezzel ellenségévé tette országát minden erő-tényezőjét.

A nép, amely ragaszkodott a demokráciához, ellensége lett, mert diktátort látott benne.

A nacionalisták ellenségei lettek, mert azzal vádolták, hogy külföldi világnézetet akar meghonosítani Bolíviában. A feudalista nagyurak gyűlölték, mert reformjaival nyugtalanította őket. Busch valójában elsősorban katona volt, aki minden áron teljesíteni akarta a magára vállalt feladatot.

Busch ezredes veszedelmesen élt és tragikus halállal halt meg, de azok, akik ismerik munkáját és jellemét,

nem hiszik el, hogy öngyilkosságot követett el.

Busch ezredes bátor katona volt és gyilkosság áldozata lett.

Helyét Quintanilla tábornok foglalta el. Azt mondják, hogy ő már hajlékonyabb lesz...

Egy világhírű európai nő — Amerikáról

Curie Eve, a Becsületrend új lovagja, az Egyesült Államok mai szelleméről

Párisból jelentik: Curie Eve, a neves írónő, Madame Curie-nek, a rádium néhány éve elhunyt világhírű felfedezőjének leánya, a legutóbbi kinevezések alkalmával a Becsületrend lovagja lett.

Ezt a kitüntetést idekint csak a legritkább esetben kapja meg nő. Arra pedig még sosem volt példa, hogy egy fiatal lány tűzhetne volna szíve fölé a piros szalagot. Igaz, hogy Curie Eve éppoly fényes ígéretekkel indul neki az életnek, mint anyja. Az irodalmon kívül — anyjáról írott könyve a múlt év egyik kultureseménye volt —

nem mindennapos tehetséget árul el festészetben és zenében is. Emellett gyönyörű, karcsu teremtés, átszellemült arccal, magas homlokkal, ragyogó, szürke szemmel és végtelenül lebilincselő modorral. Nem csoda, ha az Egyesült Államokban e nyár folyamán megtett felolvasó-körútján úgy ünnepezték, mint az európai nő bájának és az európai szellem sugárzásának megtestesítőjét.

Erről az amerikai körutáról beszélgettünk el a párisi újságírókkal, akik kitüntetésé alkalmából felkeresték fehér szatinfüggönyökkel bevont, virágokkal telerakott lakásán.

— Ne beszéljünk a kitüntetéséről — mondotta mosolyogva. — Bármennyire örültem is neki, szerénytelenségnek tartanám ezt a magánügyvet a közönség elé teregetni. Hanem az Egyesült Államokról szívesen mondom Önöknek egyet-mást. Kezdjük talán azon, hogy

el vagyok ragadtatva az ottani emberektől.

Az amerikaiak nagyot fejlődtek a háború óta, szellemi és művészeti téren is. Nemcsak a milliomosok, de az egyszerű emberek is rajonganak odaát mindenért, ami szép, ami újszerű, ami emberi. Olyan mohó tudásvágy él bennük, hogy az egyenesen megható. Amikor anyámról beszéltem nekik és munkásságát ismertem, néha bizony nem kerülhettem el a szárazabb fejtegetéseket sem. És legnagyobb meglepetésemre hallgatóságom a kisebb városokban is nemcsak feszülten figyelt minden szavamra, hanem olyan kérdéseket intézett hozzám — egyszerű munkások is voltak közöttük! — amelyek elárulták: tisztában vannak a modern radiológia bonyolult célkitűzéseivel is!

— Ki gyakorolta önt a legnagyobb benyomást?

— Kétségtelenül maga Roosevelt.

Ez a csodálatos ember kiapadhatatlan energiaforrás; derűsenlátása, munkakedve, természetessége, aranyos kedélye mintha az Egyesült Államok jelképe volna. Felesége nagyszerű élettárs, a modern nő, a szociális problémákat megoldó, dolgozó asszony és a gondos feleség keveréke.

EURÓPA ES AZ AMERIKAI NŐK

— Milyennek látják odaát Európa-t?

— A fiatal lány kelkes arcán árnyék suhant át:

— Egyszerűen nem értik, hogyan élhetünk ebben az állandó feszültségben.

Európa kettészakadását, meghasonlottságát s az e körül folyó vetélkedést úgy nézik, mint valami szörnyű színdarabot, amely lelkiük mélyéig megrázza őket. Nem értek a politikához, anyám sem politizált soha, de azt mégis megéreztem: ha olyan lelkesen fogadták odaát, ez főképp azért volt, mert anyám művében az emberi szellem diadalát látják. És az amerikaiak egyre tisztább értékeléssel ismerik fel a Szellem hatalmát...

— Az amerikai nők is?

Curie Eve megint elmosolyodott:

— Ó, az amerikai nők!... Sok minden badarságot tartanak róluk, itt Európában. Mert nekünk szólamaink, kliséink vannak Amerikáról amelyekről nem tudunk, vagy sokszor nem akarunk szabadulni! Én, az európai nő, nagyon megszerettem az ugynevezett »gyöngye nem«-hez tartozó testvéreimet odaát. Nemcsak mert szépek, egészségesek, életvidámak, hanem főképp, mert egyáltalán nem azonosak azokkal a sorozatokban bemutatott, gyári portékákkal, amelyekhez a mozi szoktatott hozzá bennünket!... Ép ellenkezőleg:

a legtöbb amerikai nő kimondott egyéniség.

A mai fiatal lányok odaát leszámoltak az összes »komplexumokkal«. Gyakran szerepelnek a nyilvánosság előtt, beszédeket tartanak népes összejöveteleken, fogadnak, vezetnek, vitatkoznak, résztvesznek a társadalmi élet minden megnyilvánulásában. Nem csoda, ha olyan közvetlen beszédmodorban és mozgásban, hogy mi, európai nők, tanulhatnánk tőlük...

— Szóval Amerika ön szerint...

— Sokoldalubb, változatosabb és főképp nemesebb gondolkozású, amint ezt Európában sokan hinnék!

Hogyan gyilkolták meg az almeriai és cuadixi püspököt a spanyolországi vörös soldateskák?

Újabb drámai részletek a spanyol püspökök mártírhaláláról

Madridból jelentik: Spanyolországban a legkínosabb gonddal folytatják a vizsgálatot a spanyol püspökök mártírhalálának kiderítésére. A vizsgálatok során számos tragikus részlet került napvilágra. A spanyol sajtó a napokban közölte az almeriai és cuadixi püspökök halálának körülményeit.

Több hetes fogság után 1936 szeptember 4-én mindkét főpásztort a Malagától mintegy husz kilométerre fekvő kivégzési helyre szállították. Több más fogollyal együtt itt gyilkolták meg őket.

Kivégzése előtt az almeriai püspök a hóhérelgényekhez fordult és megkérdezte:

— Melyiktek öl meg engem?

A vörös soldatesca csoportjából ekkor megszólalt egy ember, hogy majd ő elintézi az ügyet. E hang tulajdonosa azonban elrejtve maradt társai mögött. Mire a püspök így szólt:

— Miért bujlik el? Talán fél tőlem?

A katona ekkor előlépett.

— Mit vétettem önnek — szökött hozzá a püspök —, hogy így bánik velem? Ha a borzasztó polgárháború végét véreimmel megvásárolhatom, akkor nyugodtan halok meg. De térjen magába, keltse fel a lelkiismeretét és legyen ez az utolsó bűncselekménye.

Bocsásson meg Isten úgy önnek, amint én megbocsátok.

Remélem, fiam, hogy maga megint jó ember lesz. Bánja meg mindazt, amit tett.

A püspök ezután fölemelte megkötött kezeit és megáldotta gyilkosát. A mellén összekulcsolt kezekkel halt meg s még nem is szűnt meg a szíve dobogni, amikor benzint töltöttek a szájába, hogy ilyen módon elégetve tüntessék el a gaztett nyomait. A holttestet azonban még sem sikerült elégetniök és néhány nappal később

a casablankai hívek temették el a püspököt.

A cuadixi püspök letérdelt kivégzése előtt, imádkozott hóhéreiért és megbocsátott nekik. Az ő holttestét elégették.

Tolvajvilág Petrovgradon

A petrovgrádi rendőrségen a betörések és lopások egész sorozatát jelentették be.

Dr. Mijatov Lázár petrovgrádi körházi szemorvos lakásáról hétfőn délután értékes télikabátját és új öltönyt

lopták el ismeretlen tettesek.

Csebanin Radivoj vasutas lakásából egy szekrényből

1500 dinár készpénzt

vittek el. A lopás körülményeiből arra következtettek, hogy csakis a helyzettel ismerős követte el.

A fiupolgári iskola szertárszekrényét feltörték és ellopták az iskola valamennyi villanygőjét.

Dr. Herzog Ernő fogorvos és asszisztense, Kovács Anna

kerékpárját

ismeretlen tettesek teljesen lestelezték.

Hatszázévi részletfizetésre vásárolt képet egy karcagi bicsérdista

(Karcag, augusztus.) Rendkívül érdekes kereskedelmi ügylet jött létre két bicsérdista, — illetve Bicsérdy Béla és dr. Benesóczky István volt karcagi ügyvéd között. Benesóczky István dr. több mint egy évtizede Bicsérdy mester nyerskosztos életmódját folytatja. Mint tudósítónk előtt is említette: »valósággal undorodik a husféléktől.«

AKI ÉVSZÁZADOKIG AKAR ÉLNI

A közelmúltban azután, hogy bizonyosságot teygen rendíthetetlen hite mellett, hogy az ember képes a nyerskosztos táplálkozással évszázadokig élni, különös kötelezettséget vállalt.

Mint ismeretes, Bicsérdy Béla festéssel is foglalkozik, csendéletet, tájképeket festet. Az egyik ilyen festmény egy kanadai tájkép. Amikor Benesóczky dr. Bicsérdy-nél járt, a kép megtetszett a volt karcagi ügyvédnek. Meg is egyezett a mesterrel és a képet 10.000 pengőért megvásárolta. Az eladó és vevő között szerződést kötöttek, mely szerint Benesóczky tartozik a képvételárának egy részét lefizetni, míg a fentmaradt összeget

tetszés szerint törlesztheti le hatszáz esztendő alatt.

A különös adás-vételi üggyel kapcsolatban tudósítónk kérdést intézett Benesóczkyhoz, aki a következőket mondta:

— Még a világháboru előtt sokat foglalkoztam a nyerstáplálkozás problémájával. Később elhatároztam, hogy bicsérdista leszek. Ettől kezdve nyerskosztos vagyok. Ez a táplálkozási forma szerintem a legkitűnőbb az emberi szervezetre és ezzel többszáz évig képes élni az ember.

Amikor Bicsérdytől megvettem a képet, nem találtam furcsának a fizetési terminust, mert hiszem, hogy az utolsó részletet jóval túl fogom élni. Most 57 éves vagyok, de állítom, hogy olyan a fizikumom, mint akármelyik atlétáé. Nálam a természet törvénye is másképpen alakult ki, mint a vegyeskosztos atlétáknál. Ugyanis, míg a vegyeskosztoson élő sportemberek 40 évre letér-

nek, addig én teljesítőképességemet tizszeresére fokoztam. Szervezetemmel szinte hihetetlen teljesítményre vagyok képes. 1916-ban Egerben egy alkalommal másfél óra hosszáig megszakítás nélkül usztam. Néhány évvel ezelőtt pedig a hajduszoboszlói fürdőben 157-szer, reggel 9 órától délután 2 óráig kétizben usztam át a legnagyobb medencét.

12 KILOMÉTERES FUTÁS 1000 PENGŐS FOGADÁSSAL

Megemlít még egy fogadást, amelyen ezer pengőt nyert.

— Pár évvel ezelőtt, amikor még Hajdunádudvaron volt ügyvédi irodám, baráti társaságom előtt beszéltem a bicsérdizmusról. A társaságban jelen volt egy orvos is, aki — amikor sportteljesítményeimről megemlékeztem — fogadást ajánlott fel.

A fogadás összege ezer pengő volt, amit akkor kapok meg — ígérte az orvos —, ha tizenkét kilométert 75 perc alatt lefutok

A fogadást írásba foglaltuk és megállapodtunk abban, hogy Debrecenben, a DEAC-pályán fogom lefutni az előirt időre a 12 kilométeres távot. Röviddel később be is utaztunk Debrecenbe, ahol a DEAC-pályán

12.200 métert futottam le 73.5 perc alatt

s így megnyertem a fogadást. Az orvos azonban nem volt hajlandó fizetni és perre került az ügy. Előbb a püspökladányi járásbíróság, majd a debreceni törvényszék előtt folytak a tárgyalások, ahol megítélték nekem a követelést.

— Foglalkozik sporttal?

— Rendszeresen. Mert csak így

őrizheti meg az ember testi frissességét és rugalmasságát. Reggel, délután és este »Müller-tornát« végzek. Ezenkívül egy 15 kg-os súlyzót százszor emelek fel és két darab kétkilós sullyal négyszáz légzési gyakorlatot végzek.

Bucsuzásnál ezeket mondja még Benesóczky :

— Sokan kinevetik a bicsérdistákat, mert nem értenek meg bennünket, de én azt tartom: az nevet legjobban, aki utoljára nevet.

(F. F.)

Berlin meg akar egyezni Varsóval,

de ragaszkodik Danzig és a Jolyósó visszaadásához

Berlinből jelenti a Reuter-iroda: Egy német politikai személyiség a Reuter-iroda berlini tudósítója előtt a következő nyilatkozatot tette:

— Az ajtó még nyitva áll a tárgyalások előtt. Németország hallgatni fog az észszerű javaslatokra, de ragaszkodunk kell ahhoz, hogy teljesítsék a Danzigra és a Jolyósóra vonatkozó német követeléseket. Nagyon természetes, hogy meg akarunk egyezni Lengyelországgal. A lengyeleknek okvetlenül szabad utat kell kapniok a tengerhez, de nem olyan módon, hogy Németország legkeletibb tartományát a folyosóval vágják el a birodalom többi részétől.

A Press Association berlini szerkesztőjének értesülése szerint a Henderson által Berlinbe hozott angol válasz két részből áll, még pedig az angol kormány válaszigjegyzékéből és Chamberlain miniszterelnöknek Hitler kancellárhoz intézett magánleveléből. A jegyzék tartamával kapcsolatban az újságíró úgy értesül, hogy a jegyzék nyitvahagyta a további tárgyalások kapuját.

Zagrebban összeült a horvát szábor

Zagrebból jelenti az Avala: A zagrebi nemzetgyűlési palotában kedden délelőtt összeültek a horvát parlamenti képviselők, akik ideiglenesen a száborat alkotják. A szábor ülésén dr. Macsek elnökölt. Az ülést hamarosan felbeszakították és a képviselők a Mirogoj temetőbe mentek, ahol felkeresték Radics Sztjepán és a június 20-iki merénylet többi áldozatának sírját. A horvát vértanuk emlékének egy percig áldoztak és dr. Subasics bán Radics Sztjepán sírján koszorút helyezett el. Az emlékün-

nepség után a képviselők visszatértek a száborba, ahol folytatták az ülést. Déliben az ülés befejezése után elénekelték a horvát himnuszot. Dr. Macsek »Éljen az öntudatos horvát nép!« felkiáltással rekesztette be az ülést.

Az ülés után dr. Macsek az újságíróknak kijelentette, hogy most a horvát bánág felállításának technikai munkálatait végzik el, időközben Beogradban folytatják azoknak a kérdéseknek a megoldását, amelyek még elintézésre várnak.

Verébre lőtt, embert talált

Sulyos szerencsétlenség Szentán

Szentáról jelenti: Sulyos szerencsétlenség történt hétfőn délután Tornyoson. A szerencsétlenség áldozata Nagymélykúti Károly 12 éves fiu, aki egy tanyai gazdálkodó könnyelműségéért valószínűleg életével fizet.

Nagymélykúti Károlyt délután édesanyja átküldte a szomszéd tanyára tejért. A fiu már átért a szomszédba, amikor

lövés dördült el és a fiu a gyomrán ütést érzett.

Fájdalmi keletkeztek s megindult visszafelé, de még utközben összeesett. Kiáltásaira apja és anyja odafutott és

megdöbbenve látták, hogy a fiut valaki hasbalötte.

Kocsin szállították a szentái

kórházba, ahol megállapították, hogy

a golyó átfuródott a testen és a hátban állapodott meg.

A hátán a bőrt felvágták és a golyót kiszedték. Miután a kórház sebészfőorvosa szabadságon van, a fiut beszállították a szubotícai kórházba. Állapota sulyos, életbenmaradásához nincs remény.

Mihaldzsics Ljubisa szentai járásbíró kihallgatta a fiut, aki nem tudta megmondani, ki lötte hasba. Megállapították, hogy a Mélykúti-ék szomszédságában lévő gazdál-

kodó

flóbertpuskájával verebekre lövöldözött és az egyik golyó véletlenül a fiut találta.

Az eljárás folyik.

Eredményesen fejeződött be Amszterdamban a Samuels-rákkongresszus

A Nemzetközi Rákkutató Samuels Bizottság kongresszusa most ért véget Amszterdamban. A kongresszuson a világ legkiválóbb radiológusai és rákkutatói vettek részt, hogy J. Samuels világhírű hollandi rákkutató új gyógyító módszerét tanulmányozzák. A kongresszusra az egész tudományos világ felfigyelt. Több kormány megfigyelőket küldött ki és Amszterdamba érkezett C. Guarini olasz professzor, M. Barcinsky, a lodzi rákkutatóintézet vezetője is, de résztvettek a kongresszuson a londoni Harley Street előkelő orvosaitól kezdve indiai, francia és amerikai kiküldöttek is.

A megjelenteket egy probléma érdekelte: mi igaz a Samuels-legendából?

Két éve kelt szárnyra a hír a világ minden tája felé, hogy

Samuels hollandi orvos, újszerű, rövidhullámu eljárásával rákot gyógyít.

Samuels a múlt év júliusában tartotta érettnék metodusát ahhoz, hogy a tudományos világ előtt is bemutassa. Ekkor az eljárást az orvosi tudomány még csak Samuels szakirodalmi munkásságából ismerte, azonban betegmegfigyeléssel karöltve még nem nyílt alkalom ellenőrizni értékét.

A tavalyi konferencián résztvevő orvosoknak azonban már alkalmuk volt az eljárást gyakorlatilag is elsajátítani és értékéről tájékozódni. A most megtartott kongresszuson Samuels professzor

ötven esetet mutatott be.

Noha elméletének helyességét csak betegekkal tudja bizonyítani Samuels

professzor, a rákbetegség fellelérésére és kezelésére egy hatalmas, komplikált, de mégis logikus rendszert dolgozott ki, amely alkalmasnak látszik minden részlet megmagyarázására. Ez, — a kongresszuson résztvevő orvosok szerint, —

tudományos szempontból nem támadható meg.

A Samuels-féle rövidhullámu metodussal Guarini professzor és a lodzi rákkutató intézet vezetője: Barcinsky lengyel professzor tavaly már végzett kísérleteket s ezeknek meglepően kedvező eredményeiről már részletesen beszámoltak a világ minden részéről összesereglett orvosok előtt.

A kongresszuson megjelent orvosok a Samuels-féle eljárás bemutatása során igen szép eredményekkel találkoztak és nem akadt ellenvetés az új teóriával szemben. A Samuels által bemutatott betegek és a külföldi orvos-professzorok Samuels rövidhullámu metodussal kezelt betegei

jól érzik magukat.

S ha semmi más előnye sem lenne az eljárásnak, csak hogy a betegek szenvedése nagy mértékben enyhíthető, már ez óriási eredmény és jelentős lépés a rákbetegség tökéletes gyógyítására felé.

A tavaly megtartott konferencia eredményeként nemzetközi bizottság alakult, amely tovább folytatja munkáját és különböző országokban, különösen Hollandiában nagy tökével, klinikai apparátussal dolgoznak az orvosok tömegei a módszer értékének ellenőrzése céljából.

HIREK

DERÜLT IDŐ

Jugoszláviában az elmúlt 24 órában tulnyomórészt derült idő volt, a völgyekben reggeli köddel, a hőmérséklet nem változott. A legalacsonyabb hőmérséklet Kragujevácon 10, a legmagasabb Szpliben 31 fok volt.

Időjárás augusztus 30-ra: Az ország nyugati részének kivételével, ahol erős felhőzetre van kilátás, Jugoszláviában tulnyomórészt derült idő várható, a völgyekben köddel. Helyenkint csapadék lehetséges.

A nap kél 4 óra 56, lenyugszik 18 óra 20 perckor.

MAGYAR SZÜLŐK, MAGYAR ISKOLÁBA IRASSÁTK GYERMEKEITEKET!

— **Áthelyezték a szentai vasutalmás főnökét.** Szentáról jelentik: A vasutigazgatóság Jakics Szima szentai állomásfőnököt Szeveti Hubertre helyezte át hasonló minőségben. Szentára Jovánovics Dragolyubot helyezték át Pozsarevácról.

— **Változás a noviszádi villamosközlekedésben.** Értesítjük a t. közönséget, hogy a piaci forgalom lebonyolítására szánt hajnali villamosok 1939. szeptember 1-től kezdve nem fognak járni. Az első villamos 4 óra 38 perckor indul rendszeresen a Temerini uti, illetve II. Petár király uti végállomástól. — **A noviszádi villanytelep igazgatósága.**

— **Leugrott az ötödik emeletről — talpra esett.** Paul Belaen 35 éves newyorki magánhivatalnok szerelmi bánatában öngyilkosságot akart elkövetni s kiugrott a Bolfort-uca 5. számú házban levő ötödikemeleti lakásának ablakából. Az életunt férfiú családtagokképpen talpraesett s a hatalmas megrázkódtatáson kívül egyéb baja nem történt.

— **BAJMOKI HIREK.** A Keresztes Egylet szeptember 3-án este 8 órai kezdettel az Uránia-mozi helyiségében táncmulatsággal egybekötött műkedvelő előadást rendez. Színrekerül Illyésné »Kolduskisasszony« című 3 felvonásos operettje. A próbák már szerényen folynak. — A Tenisz Klub fényesen sikerült bálát rendezett az Uránia-mozi helyiségében. — Kollár József kovácssegéd a szombori mestervizsgáztató bizottság előtt sikeresen tette le a mestervizsgát.

— **Ítélet egy bácskogradistei verekedés ügyében.** A noviszádi törvényszék tegnap délelőtt hirdetett ítéletet Damjánovics Dusán büntető egyesbíró Koszovác Milán gradistei legény verekedésének ügyében. A vádirat szerint Koszovác 1937 júliusában úgy fültövon ütötte Knezevics Szevén gradistei legényt, hogy elvesztette balfüle hallóképességét. Az ügyet 1938 december 30-án tárgyalta a noviszádi törvényszék egyesbírója és 480 dinár pénzbírságra ítélte Koszovácot, aki felebbezett. A felebbezési bíróság megsemmisítette az elsőfokú bíróság ítéletét és új tárgyalást rendelt el az ügyben. Az új tárgyaláson több orvos, majd az orvosszakértő véleményét kérték ki. Megállapítást nyert, hogy Knezevics fülsérülése régebbi keletű. Koszovác pofonja csak muló fájdalmat okozott. A bíróság tegnap délelőtti ítélethirdetésén büntösnek nyilvánította Koszovácot, de a szakorvosi vélemény alapján a büntetés alól felmentette.

— **Vasárnap politikai gyűlés lesz Noviszádon.** A független demokráciapárt és a horvát parasztpárt vasárnap, szeptember 3-án Noviszádon gyűlést tart, amelyen többek között felszólal dr. Mócs Alekszandar, dr. Boskovics Dusán és dr. Sztankovics Válya is. A gyűlést a Szlobodában tartják meg.

Női dolgok

Londonból jelentik: Az önkéntes női haderő 78. számú Surrey-megyei századát komoly veszedelem fenyegette az elmúlt napokban. A hölgyek között ugyanis valóságos lázadás tört ki, mert a századparancsnok, az erélyes Harrisné asszony, kiadta a parancsot, hogy mindenki alacsonyarku cipőben köteles résztvenni a munkaszolgálatokon és a gyakorlatokon. A század ifjú »katonái« már kilépéssel fenyegetőztek, de akkor a hadügyminisztérium bölcs vezetősége engedélyezte kérésüket úgy, hogy most már akár tízcentiméteres sarokkal vágthatják a diszplést.

Minden évben népszavazásszerűen döntenek el Amerikában, hogy ki nyerve el a divatkirálynő szépenhangzó címét. Eddig mindig mozisínésznők nyerték el ezt a kitüntetést, de a mostani népszavazás érdekes eredménnyel zárult. Első lett Erzsébet angol királyné. A tavalyi nyertes, Joan Crawford, a második helyre szorult, míg harmadiknak Fellews Reginaldné, a dúsgazdag amerikai milliommós »futott be«. Az angol királyné elsőségét a nemrégiben lezajlott amerikai utjának tulajdonítják, amikor kedvességével megnyerte az amerikaiak rokonszenvét.

— **Felhívás a régi katonakönyvek tulajdonosaihoz.** Noviszád város előjárósága felhívja az 1889-től 1910-ig született hadviselőket, akiknek régi, sárgafedélű katonakönyvük van, hogy katonakönyvük új könyvre való becsereklése végett haladéktalanul jelentkezzenek a város katonatügyosztályán. Ismeretes, hogy 1921-ig a katonakönyvek sárga fedőlappal voltak ellátva, csak névreszlők voltak, fénykép nem volt bennük. 1921-től kezdtek kibocsátani az új, feketefedélű, fényképpel ellátott katonakönyveket, amelyekre most becsereklük a régiéket.

— **Üde lehelet, kellemes szájiz.** A legolcsóbb és legjobb szájviz és garatöblítő 3 csepp Növényharmat egy pohár vízben. Üdit, frissit, fertőtleníti s megóvja a fogakat a romlástól. Egy üveg ára 12 dinár s hónapokig elegendő. Eredeti zöld csomagolásban mindenütt kapható.

— **Repülőgépen üldözik Ypi fakirt.** Ypi, a vörösszakállú fakir, aki hosszabb ideig nem hallatott magáról, nemrégiben ismét feltűnt India határvidékén. A fakir, mint emlékeztetés, valóságos réme volt Waziristannak; tízennégy éven keresztül garázdálkodott ezen a vidéken és törzstestvérei segítségével mindig sikerült kicsusznia az üldözésére kiküldött katonák gyűrűjéből. Kevészel feltűnése után két asszonyt elraboltak a környéken, egy hindunak pedig bosszúból felperzselték a birtokát, mert régebben lelőtte Ypi egyik legjobb barátját. Az angol hatóságok kénytelenek voltak ismét a legszigorúbb rendszabályokat elrendelni a garázdálkodó fakir ellen és repülőgépeket küldtek ki üldözésére.

Világmarkás autórádiók

garancia mellett kaphatók:
GELB, villamossági vállalat,
Noviszád, Kralja Petra II. ul. 23

— **A pletyka vége — egy súlyos sebesült.** Miknics Bozsza petrovgrádi földműves és Katics Zsiva karagorjovói földműves felesége sokáig a legjobb barátságban éltek. Azonban a kisvárosi pletyka hamarosan összekülönböztette a két asszonyt és férjeket is. Tegnap a két férj ismét összeszólalkozott, azaz után verekedésre fajult. A verekedés hevében Katics Zsiva hátbaszurta Miknics Bozsát, akit súlyos sérülésekkel a petrovgrádi kórházba szállítottak.

— **Két hét óta megint alszik egy hétalvó észtlány.** Egy fiatal észtlány, aki a múlt évben három hónapra keresztül aludt, most ismét hosszú álomba sülyedt. Már két hete alszik álomba és semmi kísérlet nem használ semmi ébresztő, hogy első lálják. Figyelemreméltó, hogy első hosszú álma után semmi kimerültség hosszú sem látszott rajta és mind testi, mind szellemi frissességét teljesen megőrizte.

— **ÚJ KÉPEK FÉNYKÉPKIRAKATUNKBAN.** London izgalmas órái. Az amerikai, a magyar és a lengyel követ távozik Halifax külügyminisztériumtól. — Forster danzig kerületvezető, aki most Danzig államfője lett. — Képek a magyar folyambajnoki uszóversenyéről. — Chamberlain, Hore-Bellisha, Sir Robert Vansittart, Lord Halifax angol külügyminiszter. — A repülés fejlődése 25 év alatt. — A 4x1500 méteren világcsúcsot futó magyar staféta, s a 4x800 méteren világcsúcsot javító amerikai staféta. — Képek Danzigból. — Mussolini olasz miniszterelnök egy léghárlító ágyú szerkezetét vizsgálja.

— **A Bánáton keresztül épül a Beograd Bukarest közötti nemzetközi út.** Pancsevórol jelentik: A Beograd és Bukarest közötti nemzetközi út harmadik szakaszának építését most kezdték meg. Ez az út Pancsevón és Délbánáton keresztül halad, szélessége 10 méter, hossza 96 kilométer lesz. Pancsevón a nemzetközi út kiépítése nagy örömet keltett. Pancsevón hamarosan harmadik vasútállomást is létesítenek.

— **Radiojevcis bán Beogradban.** Dr. Radiojevcis Jován dunai bán tegnap délelőtt Beogradba utazott, ahol hivatalos ügyeket intéz.

— **Székrekedés és emésztési zavaroknál igyunk reggel éhgyomorra egy pohár természetes »Ferenc József« kecselüvet.** Regist. od. Minisztersztva szoc. pol. i Nar. Zdr. S. br. 85 od 154 25 V.

— **Francia faluk rekordjai.** A Paris Soir írja: Montgardon falu rekordját, határozottan megdöntötte a kedves Thiennes, mely a hasebroucki járás szélén fekszik, távol a vasutól és az országutól. Ennek a flandriai falunak 832 lakosa van; s közülük 38 anyakapta meg a »francia családi érmet.« A 38 anyának összesen 237 gyermeke van. A tízgyermekes anyá, Madame Gery Verhaeghe, aranyérmet kapott, a nyolc- és kilencgyermekes anyák ezüstérmet, a többiek bronzérmet kaptak.

— **Madárvédelem a világitótornyon.** Az angol madárvédelmi társaság madárlókkéket szereltetett a tengeri világitótornyok lámpái alá és fölé. A világitótornyok rengeteg madarat elpusztítottak, mert a madarakat vonzza és elszédíti a mozdó, fel-felvillanó fény. A köztözo madarak ezrei pusztultak el így, a világitótornyok körül. De megállapították, hogy ha a madarak a lámpa közelében megpihenhetnek, magukhoz térnek s ujult erővel folytathatják utjukat. Ezért szereltek számukra ülőkéket.

— **KÜLFÖLDI TÖZSZEZÁRLATOK**

Zürich. Paris 10.90, London 19.10, Newyork 445.—, Brüsszel 75.15, Milánó 23.—, Amszterdam 237.50.

Rádió amatőrök

batéria vásárlásnál kérjenek »SUNCE« elemet, mert tartós és megbízható Készíti:

J. Ivković
ZAGREB,
Vodnikova ulica 4

— **Haragosok találkoztak a petrovgrádi piacon.** Petrovaczki Zsiva petrovgrádi kőműves és Mislyanov Milán földműves régi haragosok. A keddelelőtti piacon találkozott a két haragos, Mislyanov hátulról leütötte Petrovaczkit, akinek karját is eltörte.

— **Halálos csónakázás a Beograd.** Halálos áldozata volt a csónakázásnak Botoson. Zsuna Tomo verségi ármentesítő társulati munkás két társával Botoson volt dolgozni. A munka elvégzése után egy rozoga csónakba ültek, hogy átkeljenek a Beogradra. A csónak elsüllyedt és miután a három munkás közül Zsuna nem tudott uszni, belefutott a vízbe.

— **»Nemzetközi senkik«** Clarence Gilchrist, a híres amerikai szobrász sorra járja az európai országokat. Minden népnek egy-egy jellemző férfi- és női típusát akarja megmintázni. A szoborgyűjteményt »nemzetközi senkik« címmel fogja kiállítani.

— **Hányan kérnek bevándorlási vizumot Amerikába?** Newyorkból jelentik: Az érvényben lévő bevándorlási törvény szerint évenként 153.774 bevándorló léphet be a kvótában Amerikába. Minden feliratkozott csak amaz ország számára kiszabott kvótában jöhet be, ahol született. Ezidőszerint 513.000 bevándorlójelölt vár amerikai vizumra. A legnagyobb kvótája az angol birodalomnak van. 65.721 ember nyerhetne bebecsátást, ennek ellenére az elmúlt évben csak 16.761 angol állampolgár kérelmezte a bebecsátást. A német kvóta 27.370. Az év elején már nem kevesebb, mint 240.000 bevándorlási kérvény érkezett a berlini amerikai főkonzulátusra. A csehszlovák kvóta 2874, míg 38.868 protektorátusbeli állampolgár van bevándorlásra előjegyezve. Magyarország kvótája csak 869, ezzel szemben már év elején 24.842 ember kért kvótaszámot. A lengyel kivándorlók kvótaszáma 6524. Idáig megközelítőleg 100.000 lengyel állampolgár kérte felvételét a kivándorlási listára.

— **Női őszi-kabátok, kesztyűk, harisnyák, fűzők és melltartók szaküzlete:** Fischer J. és Fia, Novi Sad, Trg Oslobođenja 2.

— **Rádió és bélyeggyűjtés.** Egy amerikai bélyeggyűjtő klub olyan bélyegekből rendezett kiállítást a napokban, melyek a rádiózással állanak kapcsolatban. Az első ilyen rádióbélyeg 1918-ból való. Guatemalában adták ki. A legutóbbiak közül az az olasz bélyeg a legnevezetesebb, mely 1938-ban Marconi képével került forgalomba.

— **Golyót hord a szívében egy ültetvényes.** Natal egyik helységében — Stangerben — egy cukorültetvényes élt, aki a legjobb egészségnek örvendő, holott 25 év óta golyót hord a szívében. Még a világháborúban történt, hogy az ültetvényes — M. B. Smeaton — megsebesült. A golyó mellén talált és szívébe furódott. Csodák-csodája, jára életben maradt, sőt fel is épült. A golyót a sebesülést kényes helyre mi, att az orvosok nem merték eltávolítani, de azóta nem mozdult el és semmi kellemetlenséget sem okozott Smeatonnak.

— **Lopás Szentán.** Jenovác Miláné szentai földbirtokos asszony feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettes ellen, aki kamrájából nagymennyiségű gabonát vitt el. A rendőrség a tettest hamarosan letartóztatta Kolompár Géza 18 éves cigánylegény személyében. Kolompár elmondta, hogy a lopott gabonát igen olcsón egy tanyai gazdálkodónak adta el. A vizsgálat folyik.

A sors különös játéka

Az olasz lapok tragikus esetről számolnak be, amely az egyik Savona mellett kis helységben játszódott le nemrégiben. Egy fiatal elektromechanikus élt itt már évek óta süketnema feleségével. A férfi minden reggel munkájába ment a magasfeszültségű vezetékekhez és csak az esti órákban tért vissza. A legutóbb az egyik, ilyen magasfeszültséget tartó oszlopon kellett valamit kijavítani és ezért felmászott az oszlopra. Alig ért azonban fel, rendkívül erős áramütés érte, amely az egész testén súlyos égési sebeket ejtett, azonnal elvesztette eszméletét és így függött a biztosítóövön, amíg az egyik murkatársra észre nem vette és nem intézkedett, hogy kórházba szállítsák.

Mialatt a szerencsétlenség a távoli magasfeszültségű vezetéken lejátszódott, a szerencsétlenül járt munkás süketnema felesége, aki szokás szerint a házban tartózkodott, egyszerre csak a legnagyobb nyugtalanság jeleit mutatta. Hangokat kezdett hallatni, majd egyszerre hirtelen beszélő képességét és hallását is visszanyerte és környezetének legnagyobb csodálkozására folyékony szavakkal kijelentette, hogy azonnal telefonálni akar férjének.

Mindez, mint később kiderült pontosan ugyanabban az időben játszódott le, amikor a férfi szerencsétlenül járt és a szerencsétlen asszony a szörnyű hírt telefonon hallotta, úgyhogy azonnal a kórházba sietett. Alig ért azonban oda, néhány perc múlva meghalt a férfi, úgyhogy éppen csak annyi idő volt, hogy fájdalmas bucsut vegyen tőle.

A szuboticei Katolikus Kör kirándulása. A szuboticei Katolikus Kör magyar tagozata vasárnap kirándulást rendezett Sztarakanizsára. A kiránduláson, amely kitűnően sikerült, nagy számban vett részt a kör fiatallása.

5 Kérdés:

1. Hol végezték ki Zrinyi Pétert?
2. Ki volt az a magyar költő, akit vadkan ölt meg?
3. Melyik szultán halt meg Magyarországon?
4. Hogy hívták az utolsó török szultánt?
5. Kij temettek el Mekkában?

Válasz

regnapi kérdéseinkre

Kérdés: Micsoda Norvégia fővárosa?

Felelet: Osló.

Kérdés: Ki találta fel a gyufát?

Felelet: Irinyi János magyar gazdatiszt.

Kérdés: Hol van szobra Irányi Dánielnek?

Felelet: Budapesten a Liszt Ferenc téren.

Kérdés: Ki volt a pesti Zeneakadémia első igazgatója?

Felelet: Liszt Ferenc.

Kérdés: Ki volt az a magyar költő, akit lefejeztek?

Felelet: Listius László báró.

SZINHÁZ-FILM

Legénybucsu Temerínben

A temerini Önkéntes Tűzoltó Testület házszenelési ünnepélye alkalmával a Legénybucsu operettet szabadtéri színpadon akarták előadni, azonban az eső miatt a TSK színháztermében kellett a darabot bemutatni. A szabadtérre tervezett előadás mindenestre sokkal jobban sikerült volna, mert ott a rendezés jobban érvényesülhet. Továbbá ott kényelmesen lehet elhelyezni a közönséget. Azonban az operett bemutatása így is szép sikert aratott a zsúfolásig megtelt teremben. A tűzoltó testület több új szereplővel próbálkozott, kiknek játékából kitűnt, hogy az utánpótlás kitűnő lesz.

A régi szereplők közül Kettász Géza Marika játszotta a primadonnát, Németh Rózsika a szubrett, Skrabán Endre kettős szerepében most is jó játékot nyújtott. Mészáros József bonviván aratott nagy sikert jó játékával, kellemes hangjával, ifj. Péter Károly Lőrinc kocsis szerepében várakozáson felül játszott. A műkedvelés terén otthon érzi magát a nagy jövő előtt áll, Gregus Imre Mubi báró szerepét kitűnően alakította. Hemrich Irmuska rövid szerepben játszott ugyan, de művészi játékával felejthetlenné tette. A többi szerepet Gregus Annuska, Zavarkó Amália, Pethő Boriska, Gobor Mancika, Balla Mancika, Möriz Katóka, Németh Katóka, Szitár István, Kozma Sándor, Jung Zoltán, Pethő István, Majoros Pisti, Petri József, Miavec Sándor, Fédere József, Bercsenyi János, Reiter József, Schöner Antal, Petri János, Szilák Sándor, Varga Mihály, Balogh Sándor és Kovács István alakították. Jó játékuk hozzájárult a bemutató sikeréhez.

Az előadást Kohut János nagy hozzáértéssel rendezte. Nagy érdeme az új és fiatal szereplők felszínre hozása. Kísérlete őt igazolta. A zenét a tűzoltózenekar szolgáltatta Mészáros István karnagy vezetésével. A zene jó volt, sokban hozzájárult az előadás sikeréhez. A táncokat Somogyi Ilonka tanította be, a díszleteket Skrabán Endre tervezte.

Az operett előadás után tánc volt reggelig.

Az előadást Kohut János nagy hozzáértéssel rendezte. Nagy érdeme az új és fiatal szereplők felszínre hozása. Kísérlete őt igazolta. A zenét a tűzoltózenekar szolgáltatta Mészáros István karnagy vezetésével. A zene jó volt, sokban hozzájárult az előadás sikeréhez. A táncokat Somogyi Ilonka tanította be, a díszleteket Skrabán Endre tervezte.

Az operett előadás után tánc volt reggelig.

Diáknapi és operettbemutató lesz

Szeptember 2-án megkezdődik a színi évad Szomborban. Már e hó 15-én megérkezett Szomborba a Dunabánság »Pavle régensherceg« színházának személyzete és megkezdte a próbákat, hogy a szeptember 2-i bemutató előadásán teljes felkészültséggel állhassanak a közönség elé. A színtársulat élén Maletin Márkó igazgató áll, dramaturgja a jól ismert Vaszilyevics Zsárkó. A színház scenografjaként Serban Milenko festőművész működik, aki nyári szabadságát Franciaországban töltötte tanulmányuton. Természetes, hogy nem hiányzik a színház vezetői közül a népszerű Tanhoffer Tomiszláv, aki az idei szezonban is rendezője lesz az együttesnek. Másik rendezőnek a Berlinben és Leipzigban járt Leitner Szilárdot szerződtették Szarajevóból. A színház adminisztratív ügyeit Krancsevics Dragomir vezeti. A művészi személyzet között ott találjuk a közönség sok tavalyi kedvencét, de a társulatot új erővel is felfrissítették. A társulat műsorán a belföldi dráma irodalom és a világ irodalom sok jelesének (Shakespeare, Shaw, Gogoly, Schiller, Balzac stb.) művei szerepelnek. A magyar írók művei közül Herczeg Ferenc »Utolsó tétel«-át hirdetik. Nagy érdeklődéssel tekint a szombori közönség a szombori dr. Sebestyén Pál »Az örökifjúság« c. darabjának bemutatására; ezt a darabot a tavasszal Párisban »Utolsó komédia« címen sikerrel játszották.

Orgonahangverseny lesz az ujonnan épített szentai Szent Ferenc templomban.

Szentáról jelentik: Mielőtt felszentelnék az új Szent Ferenc templomot orgona hangversenyt rendeznek a templomban az összes szentai kántorok részvételével. Ugyanekkor teszik közzemlére azokat a tárgyakat, melyek a berendezéshez gyűlték össze.

Kuruc-est, szüreti multság Feketesén.

A feketési református Keresztény Ifjúsági Egyesület vasárnap esti műsorral összejövetele kuruc-est címen zajlott le, Balogh Juliska a tehetséges és kedves felolvasó, élvezetes felolvasásban ismertette a kurucvilág történetét. Nagy Kálmán tárogatón egymásután adta elő a szebbnél-szebb kuruedalokat, kesergőket, duhajkodót, toborzót. A közönség lelkes tapsokkal köszönte meg az élvezetes előadást. A műsort bevezető áhitatot Sárosi István tartotta, a műsor után a szokásos áhitatot tartották meg. Vasárnap délután és este tartotta kitűnően sikerült szüreti ünnepélyét a feketési Dalárda kitűnő anyagi és erkölcsi sikerrel. A délután folyamán a község főbb utvonalaiban hangos nótá és muzsikaszóval, színpompás magyar viseletben vonultak fel a résztvevők az igen szépen és stílusosan feldíszített kocsikon s közben alkalmi ösrégi magyar énekeket énekeltek s egyre-másra hangzott fel a jóízű ritmusok nyomában feltörő jóízű kacagás. Este Pál András nagyvendéglőjében jól sikerült, különféle versenyekkel és szörfablással, szőlő korona árveréssel egybekötött, a kora hajnali órákig tartó táncmultság volt.

Nagyszabású cigány-revüt rendeznek Noviszádon. A noviszádi cigányzenészek önálló műsorral eddig évente csupán egyszer szerepeltek a közönség előtt, a farsangi cigánybálon. Ezekben a multságokon kitűnt, hogy a noviszádi cigánymuzsikuskok között több komoly tehetség is akad zenében, táncban egyaránt. A közönség minden cigánybálon hangoztatta, hogy szívesen látná gyakrabban is a cigányzenészeket a dobogón önálló műsor keretében, tehát nem olyankor, mikor parancsára muzsikálnak. A közkívátnak engednek tehát a noviszádi cigányzenészek, amikor nagyszabású cigányrevüt rendeznek a Szloboda nagytermében. A revü műsorán tánc és zeneszámok szerepelnek, azonkívül néhány valóban érdekes meglepetés. A noviszádi cigányrevü iránt általános érdeklődés nyilvánul annak is inkább, mert az előadást reggelis tartó tánc követi. Az est műsorát rövidesen részletesen ismertetjük.

Shirley Temple nagyapja harisnyát árul Besztercenaszódón?

A bukaresti Curentul megerősíti azokat a híreket, hogy Shirley Temple, a híres amerikai gyermekszárny délyi származása. A lap munkatársa felkereste Shirley Temple anyai nagyszüleit, akik Besztercenaszódón élnek. A nagyapát Wirtbaum Mihálynak hívják s 70 éves harisnyárús. Ugy ő, mint felesége beismerték, hogy leányuk a soproni születésű Schiff Henrikhez ment feleségül s férjével együtt Amerikában él. Schiff Henrik könyvelő egy newyorki gyárban. Van egy tízéves kislányuk is, aki valóban filmezik és Ednának hívják, Wirtbaumék azonban azt állítják, hogy ez a kislány nem azonos Shirley Temple-vel. A Curentul munkatársa elkérte a nagyszülőktől a kislány fényképét és most azt állítja, hogy a fénykép minden ellenkező állítás ellenére valóban a híres amerikai gyermekszárny ábrázolja. A lap végül megígéri, hogy egyik legközelebbi számában leleplezi, miért tagadják Wirtbaumék unokájuknak az amerikai gyermekszárnyal való azonosságát.

RÉGI VERS UJ FORMÁBAN

A DRÉGELYI VÁR

Mily had kel a drégelyi völgyön élé
S vet vérszemeket hegyi vára felé
Ádáz Ali tábora csattog alatt
S rombolja tekékkal a sziklafalat
Vajh támad-e hős
Oly bátor erős
Kij nem bir ijeszteni veszély s zaj
S nem hat le szívére haláljaj
A vár kicsiny s ellene nagy sereg áll
Hódolnia kell vele szembe ha száll.

A DANZIGI FOLYOSÓ

Mily hir kel a danzigi gangon élé
S vet árnyékokat a jövője felé
Hitler Adolf jögalap után kutat
S akarja magának az autótutat
És Smigli vezér
Felele ezér
Hogy nem ér fenét se az orosz pakt
A lengyel nép bátor és kompakt
Danzig kicsiny s ellene nagy tengely, áll
Mindenki békét csak Angliától vár.
SANYARU VENDEL

SZEPTEMBER ELSEJÉN KEZDŐDIK AZ IPAROSBIZTOSÍTÁS RÉSZÉRE SZÜKSÉGES ADATOK ÖSSZE-GYŰJTÉSE

A noviszádi kereskedelmi és iparkamara a területe hatáskörébe tartozó ipartestületeket utasította, hogy tagjaiktól gyűjtsék össze azokat a személyi adatokat, amelyek az iparosok biztosítására szükségesek. A kamara nyomtatott kérdőíveket küldött szét, melyeket az ipartestületek kitöltének. Az adatgyűjtés mindenütt szeptember elsején kezdődik.

A noviszádi Ipartestület vezetősége ezután is kéri az iparosokat, hogy adataikat készséggel mondják tollba a kiküldött adatgyűjtőknek.

»»»»»*«««««

□ A lyublyanai vásár. Szeptember 2-án nyílik meg az őszi lyublyanai nagyvásár, amely hagyományához méltóan ezúttal is nagyszabású lesz. A vásár vidéki látogatói vasuton ötvenszázalékos jegykedvezményben részesülnek. A jegykedvezmény odautazásnál augusztus 28-tól szeptember 11-ig, visszautazásnál pedig szeptember 2-től szeptember 16-ig érvényes. Jegyváltásnál vásárigazolványt kell kérni, ami két dinárba kerül. A jegyet a vásáron le kell bélyegeztetni és akkor visszafelé is érvényes.

□ Délszerbia gazdasági élete. A noviszádon megjelenő Polyoprivredni Glasnik című mezőgazdasági szaklap legutóbbi számában érdekes és tanulságos cikkeket hoz Délszerbia mezőgazdaságáról és általában gazdasági életéről. A lap szerkesztőségének címe: Noviszád, Szremszka uca 6.

KÖZGAZDASÁG

Inkább a kisebb házak cserélnek gazdát Noviszádon

A legutóbb közölt kimutatás óta tizenkét ház és tizennyolc egyéb ingatlan cserélt gazdát Noviszádon. Érdekes, hogy inkább a kisebb házak keltek el, talán azért, mert a nagytőke biztos befektetésnek tartja az ingatlant.

Az ingatlan forgalom a legutóbbi kimutatás óta 1.166.377 dinárt tett ki.

Az alábbi kimutatásban az eladó nevét, a vevő nevét, az adásvétel tárgyát, végül a vételárát tüntetjük fel:

Vlalukin Szlavko — Pejnak Milos — 237 n. öl — 7100; Csorba Erzsébet — Kopunovic Andrija — 112 n. öl — 6700; Csorba Erzsébet — Orosz István — 122 n. öl — 5500; Csorba Erzsébet — Hesz János — 104 n. öl — 5250; Vékási József — Prekajski Nada — Ruzsina 5 — 102.000; Gyarmati István — Gyarmati Lajos — Petrovaradin — 30.000; Mészáros Mihály — Detelin Mária — Bácska utca 84 — 40.000; Csorba Erzsébet — Hajdu András — 109 n. öl — 6500; Szabó Péter — Milics István — 185 n. öl — 3500; Gerich Béla — Griezzer Ferenc — 115 n. öl — 18.000; Jovanovic Kata — Bugarszki Koszta — 790 n. öl — 4627; Szlankamenac Tosa —

Nedeljkovic Ljubica — Petrovaradin — 20.000; Dotlich Panta — Szrgyanov Szlavko — Majora Vu-koszavljevicsa 22 — 57.000; Városi Takarékpénztár — Reskovics József — Szlana Bara 26 — 11.500; Miroszavljevics Koszta — Balog István — 101 n. öl — 16.000; Lepsényi Katica — Fenyvesi Katalin — Adamovic telep — 40.000; Reppert Heinrich — Haip Katarina — Szlovaeska utca — 125.000; Vlalukin Szlavko — Zurkovics Nikola — 237 n. öl — 7000; Karabély Anna — Knézi Péter — Primorszka — 163.000; Lázi Ferenc — Barth János — 4 h. 1334 n. öl — 66.000; Szabó Péter — Vranjót Ferenc — 185 n. öl — 3.500; Pardoviczki Károly — Hellesz Ferenc — Zselezniczka — 172.000; Orsz Julia — Brzak Zdravko — 794 n. öl — 7.240; Keckés György — Schmidt Erzsébet — 1174 n. öl — 40.000; dr. István — Babics Branko — Szlovaeska utca — 50.000; Relics Koszta — Krsztics Nilica — 4. h. — 40.000; Petrusics Iván — Novakovics Nikola — Kumanovszka utca — 40.000; Silics Nikola — Gáspár Lajos — 100 n. öl — 5000; Pletikozsics Joszip — Ilics Dusanka — Petrovaradin — 44.000.

□ Termésjeles Csantavirról és környékéről. Csantaviren és környékén a közeli napokban megkezdődik a kukoricatörés. A nagy szárazság miatt az idei termés sokkal gyengébb mint a tavalyi és az ezelőtti években volt. A gyenge termés különösen a bérloket sujtja, mivel az elmúlt évek jó termése következtében a kukoricaföldeket lánconként 1500—1800 dinárért bérlették s most nem terem annyi a földön, amennyiből a bérletet kifizethetnék. A legutóbbi esőzések sokat lendítettek a termésen, nem annyira mennyiségileg, mint minőségileg. A csöveken már kezdtek összeszáradni a szemek, amikor megérkezett az eső. Szerencsére nem tulkésón és a szemek kifejlődhetnek valamennyire. A babtermés szintén gyengébb lett, mint remélték, de az idei és az ezelőtti évek terméséhez viszonyítva nincs olyan nagy különbség, mint a kukoricában. A burgonyatermés közepesnek mondható, a szárazság következtében mintegy husz százalékkal gyengébb lett, mint várták.

□ Általános adófizetési intelem. Noviszád város vezetősége ezután is felhívja az adózók figyelmét arra, hogy a ház-, kereseti, forgalmi, tőkekamat, társulati és hadmentességi adó harmadik részletét a hátralékoládattalanul fizessék be, mert nemfizetés esetén végrehajtás utján szedik be. Ugyancsak esedékes a földadó első részlete.

□ Vasárnap vásár volt Kanizsán. Kanizsán vasárnap országos vásárt tartottak, amelyen a felhajtás nagy volt. A legnagyobb forgalmat a főskereskedők és a szücsök érték el. A vásáron délután verekedés is történt. Egy ismeretlen legény késével megszurkálta Söregi József 26 éves horgosi gazdálkodót. A sérültet dr. Gajo István részesítette első segélyben.

— Ugy látom, önök semmit sem tudnak arról, ami Spielbergben azon az éjszakán végbement. Valódi rémhistoria, barátom, amely minden eddigit tulszárnyal! Karafa meg akarta gyilkolni Aspremontot!

— Mit nem mond hercegnő! Karafa...

— Igen, barátom. Éjjel cinkostársaival behatolt a toronybörtönbe, kétségteienül, hogy a tábornokot megölje.

— De honnét tudja hercegnőm mindezt?

— Ime, itt ez a bizalmas levél, amelyet Draskovicsné kapott ma reggel, ő maga hozta el nekem, hogy önnel közöljem, ha szerencsém lesz.

— Miféle levél az?

— A várparancsnok leánya barátjánője Krisztinának.

— Tudom.

— Krisztina most érkezett meg Spielbergből, ahol kis barátjánőjét meglátogatta.

— Együtt jöttünk, amint elbeszéltem.

— Nos igen. Tehát Annus még hajnalban leült s mindent megírt Krisztina grófnőnek, ami az éjjel a várban történt, még azt is, hogy Karafa cinkostársai az éjjel megszöktek, miután meggyilkolták a vár kapusát. Ugyanazok az emberek, akik aztán az erdei rablótámadást elkövették.

— Főnökük kezeim között van, hercegnő! A koronatanu, a gyilkos, a merénylő.

— Ez nagy szerencse, őrizze jól, hogy meg ne szökjék.

Credeti történelmi regény a XVII. századból

(245)

— Nem tudom, hogy mit kezdjek vele. Magamnál nem tarthatom sokáig, ha meg az itteni hatóságok kezére adom. Karafa újra eltűnteti, mint már egyszer megcselekedte.

— Croy hercegnek a császár megígérte, hogy a haditanács fogja letárgyalni Aspremont ügyét. A tanács tagjai most mind Bécsben vannak, de nemsokára szétoszlanak, hogy a különböző hadjáratokban résztvegyenek. Most kellene kivinni, hogy a haditanács ebben az ügyben összeüljön. Beszéljen Croy herceggel s a bádenivel. Nagy szerencse, hogy övele összetalálkoztak s megismerte az ügy sötét hátterét. Ha valaki nyomtatékkal felléphet Aspremont mellett, úgy az csak ő lehet; a bírdalom most öbeléje veti minden reményét, hogy az újabb török erőfeszítéseket megtöri.

— S a nádor?

— Ó, mint tudja, óvatos ember, nem szívesen teszi ki magát kétnyes dolgokban. De most az ország árvájáról, Julianna hercegnőről van szó, akit a házasság érvénytelenítésével becstelenségbe döntötenének. Ebben a vonatkozásban az ő támogatására is számít-

nat ezt; majd én elintézem.

— Hálásan köszönöm, hercegnő. De szabad tudnom a spielbergi börtönmerénylet részleteit?

— Itt van Annus levele, olvassa maga.

Bercsényi átfutotta a levelet, amelyben Annus élénk szavakkal beszélt el a börtön izgalmas éjszakájának történetét, amelyet már ismerünk.

— Croyék meg e tudósítást, hercegnő, esetleg szükségünk lesz rá. Nezetem szerint legjobb volna, ha ezt az alkalmat felhasználják Karafa végleges elintézésére. De hát ez nemcsak éntőlem függ. Majd meglátjuk, mi lesz a leghevesebb.

Bercsényi még ezen a napon felkereste Croy herceget s közölvén vele a történeteket, azt a kívánságát fejezte ki, hogy a herceg eszközölné ki a haditanács sürgős összehívását az Aspremont-ügyben.

— Megpróbálom, — felelte a herceg —, de alig hiszem, hogy sikerülni is fog. Nézze, minden tábornok csomagol és utra készül már, mint jómagam, a nyár előrehalad a hadseregek felvonulása befejezőben, a vezénylő tábornok-

koknak a harctérre kell indulniok.

— De hiszen akkor a döntés öszre marad! — mondotta Bercsényi aggodalmasan. — És Isten tudja, mi történhetik addig Aspremonttal! A házasságot is felbonthatja addigra a biboros!

— Igen, ez a veszély csakugyan fenforog. El kell követnünk minden lehetőt, hogy mégis csak összeüljön a haditanács. Ezt csak a bádeni herceg tudja nyélbe ütni, kedves grófnóm. Ő mint fővezér, bármikor kérheti a tanács összehívását. Megyek hozzá s megbeszélem vele a dolgot.

Együtt mentek a herceg palotájába, de már az udvaron látták, hogy ott nagyban folynak már az utikészülődések: két vasalt társzekerre javában hordták le az inasok a fővezér poggyászát s tábori felszereléseit, amelyeket magával akart vinni.

Bercsényi hátramaradt, a herceg pedig a fővezérhez ment, aki nagy barátsággal fogadta.

Megértvén, miről van szó, sajnálkozva mondotta:

— Kedves hercegem, mindent megteszek az ön kívánságára, jól tudja. De amit most kér tőlem, az lehetetlenség. Még ma indulok a török harctérre!

A herceg olyan kétségbeesett arcot vágott, hogy a bádeni elnevette magát.

— Hanem azt megteszem, kedves hercegem, — mondotta jóindulatulag, hogy irásban kérem meg öfelségét, a császárt, hogy távollétemben ne történjék döntés Aspremont ügyében.

□ **Ujabb közmunkák Szomborban.** A szombori terek rendezése, szállási utak és iskolák építése után az idén a város mérnöki hivatala csak kisebb közmunkákat végeztetett. Hogy a Bánát és Szelenese városrészek közvetlen összeköttetést kapjanak, megkezdték a Ljubljanszka utca rendezését a Szivaci uttól a Marcsetics utcáig a földmunkák már befejeződtek s rövidesen elkészül a kövezés is. A bukóváci uton a földmunkák szintén befejeződtek s legrövidebb időn belül megkezdik a kövezést is. A városban most folyik a Kraljevića György utca csatornázása. Ezzel kapcsolatban az aszfalt gyalogjárók és a kocsit közepén lévő kis bazaltkockás uttest között lévő területet mozaik betonral kövezik ki s így ennek az utcának eddigi falusias jellegű burkolata végleg eltűnik. Javítják az apatiní ut keramitját is, melyet a csatorna felé irányuló nagy forgalom tesz tönkre. Valószínű, hogy a Vukicsévi utca a közeljövőben mozaik betonnal burkolják be.

ÜT FIU ÉS NÉGY LÁNY KÖZTÁRSASÁGOT AKAR ALAPITANI EGY LAKATLAN SZIGETEN

A lányok és fiúk száma nem arányos
Fiúk páratlan, a lányoké páros
Ötödik fiúnak a négyből nem jut nő
És így nem kétséges ki lehet más mint ő
A létesítendő köztársaság feje
Mert így ő kormányoz és nem a bényeje.

SANYARU VENDEL

Hétszázra emelkedett a budapesti őszi vásár kiállítóinak száma

Budapestről jelentik: Az augusztus 31-én kezdődő Őszi Lakberendezési és Háztartási Vásár kiállítóinak száma hétszázra emelkedett, ami azt jelenti, hogy nincs a lakberendező, a háztartási, no meg a konyhaművészetnek olyan iparága, amely ne vonulna fel hatalmas készütséggel erre a Vásárra, hogy ott megismertesse a nézősereggel mindama eszközöket, amelyekkel a lakást moderné és széppé, a háztartást célszerűvé, a konyhát pedig ocsó kellékekkel is nagyszerűvé lehet tenni. Tizenhárom ország tudja már ezt és

tizenhárom országból indult meg már a vásárlátogatók seregélye,

hiszen a Vásár nagyjelentőségű utazásai és vizumkedvezményei tudvalévően már e hó 21-e óta ér-

vényben vannak. Ez a kedvezmény a magyar és a jugoszláv vasutakon és a magyar hajókon úgy jöve, mint menet félúti utazást jelent, a román államvasutak a vizsauton adnak 50 százalék utazási kedvezményt. A külföldi látogató vizum nélkül lépheti át a magyar határt és a Budapesten 2.50 pengő kezelési illetékkért szerzett vizummal kerek egy hónapig tartózkodhat Magyarországon. Van vizummentes átlépést biztosító igazolvány az autón utazók részére is. Ilyen igazolványokat minden utazási és menetjegyiroda árúsít és bárki beszerezhet.

Az Őszi Vásár augusztus 31-től szeptember 11-ig tart. Az utazási és vizumkedvezmények Budapestre szeptember 11-nek déli 12 órájáig, visszautra pedig augusztus 31-nek déli 12 órájától szeptember 21-ig érvényesek.

Azsia kiszárad

Igen érdekes könyvet írt Reginald Shomberg angol ezredes, aki ennek az évtizednek az elején a Tarim-medence vidékén végzett évekig tartó kutatómunkát. Shomberg szerint

Közép-Ázsia kiszárad,

annak következtében, hogy a Tarim folyó megváltoztatta medrét. Ez a folyó 1924-ig Tikkenlik előtt elfolyva torkollott a Lopnorba, akkor azonban medrét kelet felé

változtatta és az egykori Curuk Darja medrében folytatta útját és utjában elpusztította a Sven Hedin által felfedezett ősrégi kínai várost, Lulant. Megváltoztatta medrét a Teliénor folyó is és így a Manas tó, ahová torkollott, kiszáradt.

A varsói földrajzi társaságban beható vita indult meg a Káspi tó állandó vízálláscsökkenésének okairól. A több mint 26 méterrel

a tenger felszine alatt lévő tó évről-évre átlagosan öt centiméterrel apad.

A Kara-Bugaz öböl teljesen szárazra került. Az öböl bejárata és több folyó torkolata egészen eliszaposodott. Baku előtt a XII. században épült, de később tektonikus mozgás következtében víz alá került Szalchir várának romjai teljesen előtűntek. Az oroszok az a tervvel foglalkoznak, hogy a Don vízvidékének néhány mellékfolyóját a Káspi tóba vezetik.

Egy angol geográfus, W. Halbfass, szintén könyvet írt Ázsia kiszáradásáról. Szerinte a kiszáradás legfőbb oka, hogy

a lomblevelű erdőket tülelőkkel cserélték fel

és ily módon tekintélyes vízmennyiséget vontak el a talajtól. Másodsorban a folyóvizek túlzott szabályozásával, továbbá a mocsarak és lápok lecsapolásával okozták az emberek a talajvíz szintjének, így a talajnedvességnek erős csökkenését s így a kiszáradást előidéző okokat. Halbfass számítása szerint a csapadék mennyiségében hosszú évtizedek óta semmiféle lényeges változás nem következett be.

»»»»»*«««««

□ **Az elemi károk becslése közszemlén.** Noviszád város elöljárósága ezuton is közli az érdekeltekkel, hogy az elemi csapások (jégverés stb.) következtében beállt mezőgazdasági károk becslésének jegyzékét a városháza pénzügyi osztályán közszemlére tették. A jegyzéket szeptember 2-ig mindenki megtekintheti.

Mit volt mit tennie, a herceg kénytelen volt beleegyezni ebbe, annál is inkább, mert ő maga is a déli harctérre nyert beosztást, mint a lovasság vezére s természetes volt, hogy ne maradjon Bécsben, ha a fővezér már a harctérre indul.

— Szegény Aspremont, tehát a börtönben kell töltenie a nyári hónapokat!

— Ezen már nem tudunk változtatni, kedvesem. Azzal tesszük majd jóvá, hogy fényes elégtételen fogjuk részesíteni az őszel!

Bercsényi csüggedten értesült erről a fordulatról.

— Szegény Aspremont, szegény hercegnő, — mondotta felsőhajtva. — De belátom, hogy ily körülmények között jobb, ha beletörődünk a halasztásba. A haditanácsból a fővezér és ön nem hiányozhatnak, hercegem, hacsak a sikert kockára vetni nem akarjuk!

Karafa Bécsbe érkezve, egyenest a biboroshoz sietett.

— A tanukihallgatások és a szembesítések megtörténtek, eminenciás uram, — közölte vele a haditörvényszék előtt történeteket — s hacsak maga az ördög be nem avatkozik, Aspremont veszve van.

— Kellő közölte velem, kegyelmes ur, hogy valami merényletet kíséreltek meg a börtönben Aspremont ellen. Mire jó ez, ha másként is eltehetjük láb alól a tábornagyot, meg nem foghatom.

— Nem tudom, miről beszél eminenciád, — hazudta Karafa arcátlanul. — Amig én Spielbergben

voltam, nem fordult elő semmi rendkívüli.

— Nos, hagyjuk ezt, — legyintett kezével a biboros, — a merénylet ugyanis megihusult. Hanem más baj van, kegyelmes uram. A császár megígérte Croy hercegnek, hogy a haditanács fog dönteni Aspremont ügyében.

— A haditanács? — álmélkodott Karafa.

— Igen s ez kedvezőtlen helyzetet teremt ránkézve. A haditanácsban esetleg kisebbségben marad a vád.

— Ah, az éncsalhatatlan szimatom, látja-e eminenciád? Mégis csak az volna a legegyszerűbb megoldás, ha egyszer Aspremont halálhíret vennők!

A biboros sötéten nézett maga elé, majd tompa hangon így szólt:

— Igaz, hogy a halottat nem lehet felébreszteni s ez a legnagyobb jelentősége a halálnak. Hanem én, mint az Isten szolgája, el kell, hogy utasítsak magamtól minden ilyen megoldást.

— Komolyan mondja ezt, eminenciás uram? — kérdezte Karafa éles tekintettel.

— A legkomolyabban! — jelentette ki a biboros. — Egészen más, persze, ha valaki így járna el, a maga szakállára!

Karafának gunyos mosolygás ült ki az arcára:

— Szóval, szívesen látná eminenciád, ha Aspremont felfordulna, hanem szent hivatalára való tekintettel úgy kívánná, hogy ezt én a magam felelősségére intézzem el.

A biboros hallgatott.

— Nekem nem szokták lenni lelkifurdalásaim, — folytatta emelt hangon Karafa, — ha arról van szó, hogy a veszélyes vagy bűnös embereket elintézzem. A bátorság és önfeláldozás sem hiányzik bennem, ha a trón üdvéről van szó.

Hanem ebben az esetben tartózkodom minden további egyéni kezdeményezéstől. Aspremont éppen úgy utjában áll önnek, biboros ur, mint nekem. Semmi okom és kedvem rá, hogy többet kockáztassak, mint ön, eminenciás uram. Bebizonyítottam ellene a vádat, előkészítettem és megrendeltem a halálos ítéletet, amelyet azóta már írásba is foglalt a hadbíróóság. Az ön feladata most már, eminenciás uram, hogy a halálos ítélet jóváhagyásáról gondoskodjék. Igaz-e, vagy nem?

A két ember oly gyűlölésséggel nézett egymásra, mint két halálos ellenség, ámbár mindketten mosolyt erőltettek az ajkaikra.

— E! fogom intézni, kegyelmes ur! — jelentette ki a biboros határozottan.

— Ezzel tehát az én szerepem véget ért ebben az ügyben, eminenciás uram?

— Nyugodtan rámbizhatja a többi, kegyelmes uram,

— Készséggel, eminenciás uram. — Hanem egy felvilágosítást kérek még, kegyelmes uram.

— Parancsoljon, eminenciád.

— Ugy hallom, gróf Draskovicsné, aki Spielbergben látogatóban volt, hazatérő utjában egy rablóbanda támadta meg valame-

lyik nap. Bercsényi, aki szétverte a zsiványokat, megsebesítve Bécsbe hozta a főnöküket. Ugy hallom, kegyelmes ur, hogy ez az elfogott zsivány nem más, mint excellenciád hű embere, az a bizonyos Bernát lovag!

— Erről nem tudok semmit, eminenciás uram, — szólt hűledező Karafa. — S hol van most Bernát lovag?

— Bercsényi őrizetében, a Drugeth-palotában.

— Meglepnek, eminenciás uram, ezek a gyors s kitünő értesülések.

— Aki biztosan akar ülni a nyeregben, tábornagy ur, annak első kézből kell mindenről értesülnie, ami a birodalomban történik, — jelentette ki a biboros gögösen. — S az én fülem és szemem ott van mindenütt, az udvar legfelsőbb termeiben éppen úgy, mint az utszéli csárdákban is. Nos, nem érdeklí önt hű emberének a sorsa, tábornagy ur? Ellenségeinek kezei közt van!

— Hubert elég eszes és furfangos ember, majd talál módot arra, hogy kivágja magát a bajból. Annyit se törődöm vele, mint egy üres dióhéjjal.

— Ön tudja, kegyelmes ur! — bölintott a biboros ráhagyólag. — Hanem ha Bercsényiek esetleg rábizonyítják önre, hogy a robbantó, a hamistanu és az utszéli rablógylök az ön bizalmas embere, ugyszólván alteregója volt: nos, tábornagy ur, ez esetben nem szeretnék az ön bőrében lenni.

(Folytatjuk)

□ **Összeállították az iparos ifjuság szombori kongresszusának tárgysorozatát.** Mint már jelentettük a szombori »Zora« iparos ifjusági egyesület szeptember 9—17 között iparkiallitást rendez, melynek előkészületei már nagyban folynak. Ez alkalomból szeptember 10-én országos iparos ifjusági kongresszust is tartanak Szomborban, melynek tárgysorozata a következő: 1. Az igazolóbizottság és jegyzőkönyvhiteltesítők megválasztása; 2. A szervező bizottság jelentése; 3. Jelentés a szakiskolázásról; 4. Jelentés az ifjuság testneveléséről; 5. Jelentés a turizmusról és a propagandáról; 6. Jelentés az ifjusági takarékszövetkezetekről; 7. Javaslat a jugoszláv királyság iparosifjusági szövetségének a megalakítása tárgyában; 8. Javaslat a jövő kongresszus megtartásáról; 9. Javaslat a statútumok kidolgozásáról; 10. Rezolúció felolvasása és elfogadása; 11. Esetleges indítványok. Az előértekezletet szeptember 9-én délután 5 órakor tartják a szombori ipartestületben.

□ **Nem kívánatos újítást vezetnek be az angol kereskedők.** Mrs. A. Goodwin jóforgalmu üzletet vezet Donkin Hillben, Angliában. A vevői szerettek hitelre vásárolni nála és nehezen fizettek. Goodwinné ötletes módszerrel fogott ki rajtuk. Naponta kiírta az üzlete ajtajára, hogy vevői közül ki mennyivel tartozik. Egy hét alatt minden hitelezője kifizette az adósságát. Az ötlet annyira bevált, hogy Donkin Hillben most valamennyi kereskedő bevezette ezt a rendszert.

TENISZ

CRAMM VERESÉGE BUDAPESTEN

A magyar tenisz bajnokság férfilegyes döntője óriási meglepetést hozott: Gábory 1:6, 1:6 6:1, 6:2, 6:2 arányban győzött von Cramm ellen. Cramm az első két szettben tüneményesen játszott, azután azonban visszaesett s Gábory biztosan győzött. A női párosdöntőt a Somogyi—Körmöczy pár 6:3, 3:6, 6:4 arányban nyerte a Bárd—Paksyné pár ellen, a vegyespáros döntőt az Asbóth—Körmöczy pár 6:1, 6:4 arányban nyerte a Gábory—Kaepfel pár ellen.

★ **Két KK-mérkőzés kerül lejátszásra szeptember 1, 2 és 3-án.** Budapestén magyar-lengyel férfi verseny lesz. Zagrebben pedig ugyanakkor jugoszláv-magyar női verseny. Az előbbi verseny megtartása nagyban függ a politikai helyzet alakulásától, a zagrebi versenyt azonban semmi akadály sincs. A magyar csapat tagjai: Somogyi Klári és Körmöczy Zsuzsi, Jugoszlávia színeiben Flórián Alice és Kovács Hella indul.

A Csantaviri Piros-Fehérek ifjusági csapata vasárnap 5:1 arányban győzött a Pálcsi TK ifjusági csapata ellen. A versenyt a Nagyvendéglőben levő pályán rendezték meg.

Vrsacon a beográdi Sumadija csapata 5:0 arányban győzött az országos csapatbajnokság keretében a Vrsaci TK ellen.

Olvassa a Reggeli Újságot!

SPORT

DUBROVNIK: UTE—JUG 3:2

A magyar bajnokságot a második dubrovnik mérkőzésen revánsot vett első napi vereségéért. A mérkőzés meglehetősen durva volt, mert a Jug-nehezen nyugodott bele a vereségbe, de a magyar játékosok is több csunya sportszerűtlenségre ragadtatták magukat. A csunya példával főleg Halasy járt elől...

Az uszóversenyek sabb sportot hoztak. Az 1500 m gyorsúszásban Zsizsek győzött Galambos előtt, a 200 m mellúszásban Angyal lett az első Barbieri előtt. Angyal ideje 2 perc 46 mp, új magyar rekord. A 200 m hátúszásban Galambos győzött 2 perc 45 mp alatt, második Marcsics 2 perc 48 mp (új jugoszláv rekord). A 4x200 m stafétát a Jug nyerte az UTE előtt.

A kétnapos verseny uszószaímaiban végeredményben a Jug győzött 42:29 pontarányban, a vízipóló mérkőzések összesített eredménye 5:5.

««(IIII)»»»

MAGYAR ATLETÁK BEOGRÁD BAN

Magyarország atlétikai B) válogatottja a hét végén, szombaton és vasárnap Beogradba jön, ahol a legjobb jugoszláv válogatottal mérí össze erejét. A versenyt mindkét napon este villanyfénynél rendezik meg a Ferencvárosi mérkőzéseinek keretében.

A magyar B) csapat tagjai: 100 és 200 m Szigetvári és Mindszenty, 400 m Sándor és Polgár, 800 m Rátonyi és Harsányi, 1500 m Iglói és Harsányi, 5000 m Németh és Simon, 10.000 m Kelen és Esztergomi, 110 gát Hikisch és Novák, 400 gát Margó dr. és Kiss, magasugrás Sárny és Máthé, távolugrás Somló és Vermes, rudugrás Kovács és Szinyéry, súlydobás Csapó és Rákhely, diszkosz dr. Józsa és Horváth II, gerelyvetés Szatmáry és Kinnál.

A magyar csapat pénteken este érkezik a jugoszláv fővárosba.

Futball-eredmények

Bezdán: Spárta (Belimanasztir)—BSE 2:1, barátságos, játékvezető Metz. A mérkőzésnek, amely mindössze 26 percig tartott, a délutáni nagy zápor ellenére is szépszámu közönsége volt. A vendégcsapat nagy iramot diktált és némi fölényben volt, góljaihoz azonban csak Borkó bezdáni kapus hibájából jutott. A BSE gólját Ruff II. lötte. A 26. percen a játékvezető tizenegyet ítélt a Spárta ellen s kiállított egy belimanasztiri játékost, aki sportszerűtlenül tiltakozott az ítélet ellen. A Spárta kapitánya erre az egész csapatot levonultatta a pályáról s így a mérkőzés félbemaradt.

Sztarakaniza: Krivaja — Jugoszlávia (Szubotica) 2:0 (2:0), barátságos, játékvezető Pujin. A mérkőzés az első félidőben szép volt, szünet után ellaposodott. A hazai csapat Kocsis és Szigeti góljaival megérdemelten győzött. A vendégcsapat legjobb része a védelem volt, a Krivajából is a védelem és Boza csatár tűnt ki.

Feketics: Spárta—Szubotica MTC komb. 3:1 (1:1), barátságos, bírós Ruzman. Szép időben, de kevés néző előtt folyt le a mérkőzés. A szubotica csapat, sok ifjusági játékosával, elég gyengén futbalozott s a Spárta biztosan győzött. Góllövők: Vékány (2) és Scherr a Spárta részéről illetve Szkocsovski a vendégcsapatból.

Sztarakaniza: Jugoszlóvén (Szentta)—Szloga 3:3, barátságos, bírós Boskovics. Góllövők: Bagi, Palotás és Bakálics II. (Szloga) illetve Lakatos (2) és Kalbár (Jugoszlóvén).

Csantavir: CsAK—SzTMC 4:2 (3:1) barátságos, bírós Tapavicski. A CsAK egyhavi kényszerpihenő után vasárnap játszotta első mérkőzését, amely élénk és szép játékot hozott. A támadásokból mindkét csapat egyformán vette ki részét, a hazai csapat sor azonban határozottabb volt a kapu előtt s ez döntötte el a mérkőzés sorsát. Góllövők: Horváth, Greguss II., Varga I. és Varga II. (CsAK) illetve Somogyi és Szalay (SzTMC). Kivülük jó volt a hazai csapatból Patócs és Tóth, a vendégcsapatból Rukavina és Tamás.

Knicsanin: Szloga—Rapid (Noviszád) 1:0 (0:0), barátságos.

Szekics: Szekicsi SC — topolai JAK komb. 5:2 (2:2).

Sabac: Mácsva—Trgovacski (Mitróvica) 10:3 (4:2), barátságos.

Petrovgrad: Borac—BASZK 6:3 (1:1), barátságos. Előmérkőzés: Obilics—Vojvodina 1:0 (1:0), barátságos.

MEGKEZDŐDÖTT A SAKK-OLIMPIA BUENOS AIRESBEN

Buenos Ayresből jelentik: A sakk-olimpia megkezdődött. A nemzetek versenyében 15 európai, 11 amerikai nemzet és Palesztina nevezett. Nem indul a többszörös győztes és serlegvédő az USA. Nevezését játékosainak túlmagas költségmegtérítése folytán nem fogadták el.

A résztvevő 27 nemzeti csapatot 4 csoportba osztották,

amelyek közül háromban 7, s egyben 6 nemzet csapata versenyek. Minden csoport első 3 helyezette a döntőbe kerül, ahol a Hamilton Russel serlegért küzd. A többi csapat az argentinai köztársasági elnök díjával jutalmazás vigaszdíjversenyben vesz részt. A sorolás a következőképen végződött:

I. csoport: Peru, Anglia, Lengyelország, cseh-morva védnökség, Paraguay, Brazília és Kanada.

II. csoport: Chile, Németország, Uruguay, Franciaország, Bulgária, Lettország és Bolívia.

III. csoport: Argentína, Izland, Dánia, Litvánia, Ecuador, Írország, Németalföld.

IV. csoport: Palesztina, Észtország, Norvégia, Guatemala, Svédország és Cuba.

Ezzel a tornával egyidőben benyolítják le a hölgyek világ bajnoki versenyt, amelyben minden az előző versenyben induló nemzet indíthatja

1 versenyzőjét, csak a rendező Argentína képviselheteti magát két hölgyvel. Európából 12 hölgy érkezett, köztük az első ízben angol színekben induló Mencikova Stevens világ bajnoksónő. A többi európai államot a következő versenyzők képviselik: Rinder német, Anderson svéd, Rozant holland, Raclauskiene litván, Lauberie lett, Schwarzmann francia, Larsen dán, Behl norvég, Reischer palesztinai, Janeskova cseh-morva védnökség. A belga versenyző neve még nem ismeretes.

A tekéző sport hírei

A noviszádi Zanattia összes tagjait játékosait és vezetőket egyaránt kérjük, hogy ma este félkilenc órára jelenjenek meg a Kott-pályán fontos gyűlésre. — A vezetőség.

Rövid sport hírek

Lóverseny Sztáribecsen. Nagyszámu közönség nézte végig a vasárnap délutáni sztáribecsei lóversenyt, melyet a helybeli mezőgazdasági fiókszövetkezet a szubotica Lovaregyülettel karöltve rendezett. Az egyes számok győztesei pénzjutalmat kaptak. Részletes eredmények: I. Mezőgazdasági verseny: 1. Kacér — Zórád Béla, 2. Dobra — Sijacsics Szvetiszláv, 3. Koketa — Vojnovics Vuja, II. Egyfogatu ügetőverseny: 1. Alagut — Macskics István, 2. Marsal — Keceli Antal, 3. Lola — Kekics Milivoj, III. Galoppverseny: 1. Nada — Csóvics Adél, 2. Tolka — Dragisin Jován, 3. Lulica — Csóvics Frányó; IV. Egyfogatu ügetőverseny: 1. Palós — Vujkovics N., 2. Regina — Sóti Lajos, 3. Volga — Vujkovics N. V. Altalános galoppverseny 1. Nada — Csóvics Adél, 2. Osvetnik — Zeremszki Szlavkó, 3. Bor — Csóvics Adél; VI. Szokol-verseny: 1. Lola — Midics Dusán, 2. Dobra — Sijacsics Szvetiszláv; 3. Koketa — Vojnovics Vuja; VII. Kétfogatu ügetőverseny: 1. Sismis—Kincsem — Kapás Péter, 2. Ali—Sudan — Vujkovics N., 3. Mrgud—Legény — Markics S.

Galambblövő verseny Gradisten. A vasárnap délelőtt rendezett agyaggalambblövő versenyen az első díjat Dórics Mileta, a másodikat Markov Vujó s a harmadikat Dóric Zsivkó nyerte meg. Az ifjabb nimródok nem igen jutottak szóhoz, annál eredményesebbek voltak a versenyt követő áldomás.

A zagrebi Herkules ökölvívó csapata vasárnap a Beográdi Boxklub csapatát látja vendégül.

Kettős jugoszláv-magyar uszóverseny lesz szeptember 9 és 10-én. A férfiak versenyt Szegeden, a hölgyek versenyt Szplitten vagy Szusákon rendezik meg, mindkettőt az olimpiai műsor szerint.

A varsói lengyel-magyar mérkőzés legjobb embere Willimovski lengyel csatár volt, a leggyengébb ember pedig dr. Sárosi György. — Egyébként a magyar csapat és kísérői hétfőn repülőgépen visszaértek Budapestre.

A Ferencváros mindkét beográdi mérkőzését este villanyfénynél rendezik meg. Szombaton este a Jugoszlávia, vasárnap pedig a jugoszláv válogatott lesz a pesti zöldfehérek ellenfele. Beogradban óriási érdeklődéssel várják a Ferencvárost, mint a lapok írják: »a világ egyik legnépszerűbb és legjobb csapatát.«

Az evezős Európabajnokságot, amelyet a hét végére terveztek Amszterdamban, a politikai feszültség miatt bizonytalan időre halasztották.

A NAK kerékpáros szakosztályának vasárnapi versenyén a Noviszád—Pazova—Noviszád utvonalon Pavlik Mihály győzött, aki 2 óra 26 perc alatt tette meg a 96 km-es távot. Második Petrov, harmadik Ökrész, negyedik Fischer. — Az ifjusági verseny győztese (Noviszád—Ingyija—Noviszád 72 km) Balaton, 2. Makszimovics, 3. Hrutka, 4. Kvintusz. A győztesek tiszteletdíját társasvacora keretében adták át. A kerékpáros szakosztály ma este 8 órakor a Lira-vendéglőben ülést tart, amelyre kéri a vezetőségi tagok megjelenését.

KÖLCSÖNÖSEN

Az urnó a szakácsnőnek ajándékozta egy régi ruháját. Nemsokára ezután felmondott neki és visszakérte tőle a ruhát.

— Jó, — mondta a szakácsnő, — visszaadom a ruhát, de akkor a nagysága is adja vissza a kézesőket, amit érte adtam.

Milyen esküt tesznek a különböző államok ujoncai?

A legtöbb államban a katona valóságos eskü ünnepélyes formájában veszi át a hűsre és engedelmességre vonatkozó kötelezettségét. Ezzel a katonakötelesség az isteni törvény alá lesz rendelve egészen megfelelően a világi tekintély eredetéről szóló keresztény tanoknak.

A Kölnische Volkszeitung egyik legutóbbi számában érdekes összeállítás jelent meg a különböző államokban szokásos katonaszkü formulákról.

Németországban

a katonaszkü jelenleg így hangzik: »Isten előtt esküszöm e szent fogadalmat, hogy a Német Birodalom vezérének, Hitler Adolfnak, a védőerő legfőbb parancsnokának feltétlenül engedelmességgel szolgálok és mint bátor katona mindenkor készek leszek, hogy ezt a fogadalmat élettemmel is álljam.«

Az olasz katona

a következő esküt teszi le: »Esküszöm, hogy a királyhoz és utódaihoz a trónon hűséges leszek, az állam törvényeit lelkiismeretesen követem és a katonarendnek minden kötelességét a király és a haza javára engedelmesen és lelkiismeretesen követem.«

Igen rövid

a holland esküforma:

»Hűséget esküszöm a királynének engedelmességet a törvényeknek és alárendeltséget a katonai fegyvereknek. Isten engem úgy segítjen.«

Az angol katonák,

amikor királyukra felelszüknek, a következő szavakat mondják: »A Mindenható Isten nevében esküszöm, hogy Öfelsége VI. György királynak, valamint örökösének és utódainak engedelmese és hűséges alattvalója leszek, mint kötelességtudó katona mindenkor becsülettel

és lelkiismeretesen törekszem minden barátomat megvédelmezni és Öfelségének, örökösének és utódainak, valamint táborkainak és tisztjeinek és minden más felettemnek minden parancsát végrehajtani. Isten engem úgy segítjen!« Talán kevesen tudják, hogy

Franciaországban nem szokás a rekruták megesketése.

Az ujonnan besorozottak Franciaországban a kaszárnya udvarán gyülekeznek, ahol egy magasabbrangú katonatiszt mond beszédet hozzájuk, ahol utal a katonák kötelességeire.

A nemzeti Spanyolországban

az esküformát szimbolikus cselekménnyel helyettesítik. Az ujonnan besorozott fiatal katonák végigvonnak két keresztben álló zászló alatt, amelyeket tisztiek tartanak.

Igen érdekes, emellett meglehetősen hosszú és a különös körülmények által követelt eskümintá szerinti tesznek fogadalmat

Finnországban

a rekruták. A hosszú eskümintá lényegesebb pontjai így szólnak: »Ha valamilyen módon tudomásomra jutna, hogy olyasmin munkálkodnak, ami egy forradalom kitörését vagy a kormányforma változását, vagy az ország alkotmányának, vagy annak államformájának megváltoztatását célozza, erről azonnal jelentést teszek. Soha nem fogok szolgálói kötelességeimmel ellentétben cselekedni, nem lévén tekintettel sem rokonságomra, vagy sógorágomra, vagy baráti körömrre és nem engedem befolyásolni magam féltékenység, félelem vagy ajándék által.«

Igen egyszerű a japán katonák

eskütétele. A rekrutának egy iratot kell aláírni, amelyben a katona kötelességei vannak sorolva.

Kínos bélyeg-botrány a protektorátusban

Az új bélyegeik vonalait közé a régi Csehország térképét, Benes, Kramár és Svehla képmását is beletajzolták

Pozsonyból jelentik: Nem minden napi botrány robbant ki a cseh protektorátus most kiadott új bélyegei körül. A protektorátus kormánya két héttel ezelőtt adta ki új 50 filléres, 60 filléres és egykoronás bélyegeit, a bélyegeket azonban, hírszerint, kivonják a forgalomból, mert

rajzuk vonalait közt titkos politikai vágyakat fejeznek ki.

A cseh protektorátus új 50 filléres bélyege nemcsak Karlstein várát, hanem

a München előtti régi Csehország pontos térképét is mutatja.

A 60 filléres bélyegen a híres kútenbergi Szent Borbála templom látható, a felhők körvonalaiban Morvaország és Szilézia régi határait tükrözik vissza. Az egykoronás bélyeg, amely a prágai Szent Vítus templomot ábrázolja, megfordítva

a régi Szlovákia határvonalait mutatja, Kárpátalja nélkül.

De sem Morvaország és Szilézia, sem Szlovákia térképe nem oly világos, mint Csehország képe az 50 filléres bélyegen, ahol a felhők iránya a legkisebb kiszögellésig híven lemásolja a régi cseh határvonalat. De van a bélyegnek még más titkolt rajza is. A kép balsarkán lévő körvonal

Masaryk profilja, amint az égből lenéz Karlstein várára.

A bélyeg alsó felében, a vár lábánál lévő sziklákon pedig Benes volt elnök, Kramár és Svehla volt miniszterelnökök képei ismerhetők fel. Legkevesebb sikerült Benes képe, de igen jellegzetes Kramár bozontos feje és Svehla erős, kopasz homloka.

A nagy sietséggel bevont »politikai« bélyegek iránt szokatlanul nagy érdeklődés nyilvánul meg filatelista körökben, a bélyegek jóformán már el is tűntek a piacról.

APRÓHIRDETÉSEK

ugy hétköznap, mint vasárnap egy szó 1.— dinár, vastagbetűs 2.— dinár. A legkisebb apróhirdetés ára 12.— dinár. Hirdetéseket a másnapi lapra délután 3 óráig, szombaton déli 12 óráig vesszünk fel. A hirdetési adó a hirdetőfelet terheli.

FIATAL ÖZVEGY BEOGRÁDI KERESKEDŐ KERES ISMERETSEGET HÁZASSÁG CÉLJÁBÓL KOMOLY URIHÖLGGYEL

Beograd legjobb helyén, a Terazián, elegáns fővárosi úri divatüzlet egyedüli tulajdonosa keres jó családbeli, tiszta multtal rendelkező, intelligens élettársat. Komoly ajánlatokat a vagyoni állapot feltüntetésével, fényképpel, címmel együtt a legnagyobb diszkréció mellett beküldeni: DIOGEN jelige alatt a kiadóba. 5954

URANIA MOZI, NOVISZÁD

MA KETTŐS MŰSOR
Előadások kezdete: 5, 7 és 9 órakor

1. LAILA

(Rossz hírnév)

A. Taube, Ingvald Haaland, P. Höglönd

2. TRANSATLANTIC

Viktor D'Kova, A. Abel és Susi Lanner

3 csepp

„Növényharmat“

...idit, frissit, hűsít! Hőség idején, bűnyadtságnál, kimerültségnél utazásnál sportnál nomlokra dörszölve varázslatosan hat! Kockacukron vagy vízzel véve szomjat olt jóközérzetet biztosít. Ez az ezerjő háziszor csak zöld füvegekben valódi! Ára 12 dinár. Kapható patikákban és jobb üzletekben. 190

ELADÓ

10 KAPA FÖLD a Findeisen szőlőknek átál, szül. Redli Rozália tulajdona árverésen eladó. Az árverés Petrovaradinban a rendőrségnél szeptember 1-én délután 2 órakor lesz. 5985

KIADÓ

KRALYA PETRA II. 46. szám alatt Noviszádon kiadó 3. egy nagyobb és két kisebb irodának alkalmas helyiség. Érdeklődni a házmesternél. 5984

„MERKUR“

Kereskedelmi iskola
BEOGRAD
Bracse Nedicsa 31.

Fgyeves kereskedelmi, bankári és levelezői tanfolyamok. Jovahagya a kereskedelmi és iparügyi minisztérium által — Kérjen prospektust!

»UZAJAMNOST« hitelszövetkezet Zagreb, Draskovicseva 23/II szövetkezeti tagjainak kölcsönt nyújt, különösen állami, közgazdasági tisztviselőknek, iparosoknak és kisbirtokosoknak, nagyon előnyös feltételek mellett. Forduljanak a tenni címhez. 5482

Automobilisták, figyelem!

Javitóműhely minden nagyságu autógumik javítására és kikopott gumik betöltésére

Leggyorsabb kiszolgálás, szolid árak, a javításért felelősséget vállalok. I. SEMO vulkanizator, BEOGRAD, Kr. Aleksandra 10. Telef. 26 473

MAKULATURA PAPIROS

kapható a Reggeli Ujság kiadóhivatalában

KÜLÖNFÉLE modern ház október 1-ig kiadó: 2 szoba előszoba parkettázva, fürdőszoba, konyha, speiz és mellékhelyiségek. Noviszád, Dudarszka ul. 7. 5976

KERESLET

KERESEK fűszerüzletbe és trafikba, Noviszádra, prakszissal rendelkező üzletvezetőt azonnali belépésre. Vagy esetleg betársulnék. Cím a kiadóban. 5950

VESZEK használt ruhákat, kaftapokat, cipőket stb. Hívásra házhoz megyek. Husnija Hodzsics, ószeres, Noviszád, Temerinszka 30. 5972

ERŐSEBB kifutót azonnalra felvesz Kolb Ladisláv, fűszerkereskedő, Noviszád, Tone Hadzsicsa 30. 5981

KIFUTÓLÁNY kerestetik, aki szerbül és magyarul beszél. »Sik« üzlet, Noviszád, Zselyeznicska 34. 5982

NAPSZÁMOST felvesz Ökrész Sándor cserépkályhás, Noviszád, Kr. Petra II. 38. 5987

KÜLÖNFÉLE

Dr. Filipon creme a legjobb és legkedveltebb nappali krém. Ára helyben és vidéken 14.— dinár. Apoteka Küchler, Vrsac. 2474

AUTÓK! Új és használt, de nagyon jó karban levő különféle márkájú luxus és teherautókban, autógumikban, felszerelésben és alkatrészekben állandó nagy raktár. Olcsó árak, előnyös fizetési feltételek. Képviseletek: Fiat DKW, Wanderer, Audi és Horch. — August KUTALEK, Noviszád, Kralja Petra II. 84. Telefon 31-06.

IGAZI jó bácskai szerb-magyar konyhat vezet és olcsó abonens árakat számít a »BÁCSKA« MENZA, Zselyeznicska 20. 4735

VETŐMAG ELŐJEGYZÉS. Bánkúti 1201-buza hatvani 445-ösi árpa és öszi zab selectálva, előjegyezhető. Pusztá Zobnaticai gazdaságnál Bácska Topola, póstaftók 17. 5401

VÁSÁROLJON HIRDETŐINKNÉL!

Reggeli Ujság

Uredništvo i administracija
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Noviszád, Kr. Petra II. (Futoski put) 50
Telefon: 21-37, éjjel 20-58
Felelős kiadó: **Andrée Dezső**
A kiadóhivatal vezetője: **Blazsek Ferenc**
Pretpiata — Előfizetés:
Egy óra 28.— dinár
(kihordó útján 30 din.)
Három óra 80.— dinár
(kihordó útján 86 din.)
Félévre 160.— dinár
(kihordó útján 172 din.)
zlaži svakodneвно - Megjelenik naponta
Pošt. čekovni račun — Postacsekkszámla:
Zagreb, 46.692